

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hétre 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hétre 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos peit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 15 fillér.

Nyitlár hora 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 257.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherczeg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1904.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Péntek, március 25.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezéreltek: Parlamenti szünet.

A képviselőház ülése.

A bernházi javaslat.

A három asszonyai.

A város zárószámadásai.

Az orosz-japán háború.

A temesvári választás.

Az aradi országos tornaférfi.

A bányalég áldozatai.

A választói statisztika Aradon.

A szabálytalan kerékpározás.

A három Varga István.

Megkorházolt ügyvéd.

Nászút helyett halál.

Katonatisztek bankja.

Virágvasárnap előtt.

Tárcái: A katonaság maradhat. Irta: Sziklay J.

Csarnok: Aranyfűst. Irta: Szecső Vilmos.

Parlamenti szünet.

Arad, március 24.

A képviselőház munkanapjai egygyel megszaporodtak. A régen várt husvét szünet, a mely mára volt kilátásba helyezve, nem következett be. Ma ugyanis nem tudták elintézni a sürgős mentelmi ügyeket, s e miatt még szombaton ülészn fog a Ház s aztán, mivel már első feladatának, a törvényen kívüli állapot megszüntetésének majdnem egészét teljesítette, elnapolja magát.

Hogy miként fog alakulni a parlament politikai helyzete a husvét utáni időszakban, az most a kérdés. Rengeteg tenni-való vár a honatyákra. Ha oly rohamo-

san mennek odafent az ügyek, mint a hogy most, a parlamenti béke és a tárgyalási rend lehetőségének visszaállítása óta mentek: nincs semmi aggodalom, hogy kellő időre végezni fognak az égető javaslatokkal s aztán rátérhetnek a többi nem kevésbé fontos elintézni valóra is.

Egyelőre az volt a fő, hogy tulessünk a — mult esztendő költségvetésén. Ezt most már végleg elfogadták. Nem minden humor nélkül való volt, mikor komoly beszédek hangzottak el a tisztelt Házban erről a költségvetésről. Tehát arról, a melyet a miniszterek, nehogy a kormánygépezet megálljon, legnagyobbbrészt már régen elköltöttek.

Akármit vesszük is az ellenzék ellenőrző kötelességét, ez a tálalás művésze felett megindult vita, mikor az ebédet magát már jóízűen elfogyasztották, szokatlan és vidám jelenség volt. A költségvetés sok száz meg száz tétele, mint elköltött pénz, már régóta beléjutott az ország vérkeringésébe. Mint egészséges pirosság, ott látszik az arcon. Mint az élet fénye, ott ragyog a szemben. Mint erő, mozgatja és élteti a tagokat. Most utólag kutatni és boncolni tehát, hogy a nemzeti szervezetben immár feldolgozott táplálék természete, mennyisége, sulya milyen, éltetni fogja-e a társadalom szerveit, s hogy mint ruganyos izom fog-e lerakodni a csontrendszerre, vagy mint henye hár: kicsit elkésett és hiábavaló foglalkozás.

A képviselőház azonban megtette. Hát hiszen nem baj. Semmiféle rossz következménye nem lett, obstrukcióvá a vita nem fajult, ellenben több érdekes beszédre és kijelentésre adott alkalmat.

A tavaszi hónapokat most már a munkaprogramm szerint az új polgári rendtartás és a polgári beruházások elintézése után az 1904-ik évi budget megvitatása, majd a delegációk ülészsaka fogja kitölteni. Ezenfelül körülbelül még csak a Német- és Olaszországgal kötendő szerződés felhatalmazási javaslatának megvitatása futja az időből.

Ilyképen minden jel arra mutat, hogy békés és rendes munka időszaka következik a nyári nagy szünetig legalább.

Ezenközben azonban odaát, a Lajtán túl, veszedelmes felhők tornyosulnak, a melyek könnyen támaszthatnak vihart nálunk is. Ha Körber állása megrendült, az nálunk fájdalmat senkiuek sem okoz. Bánat nélkül látnánk helyéről távozni a nagy taktikust, a ki vajmi gyakran Magyarországot is belevonta a maga apró, de furfangos praktikai körébe.

Más veszedelem fenyegeti: az osztrák delegáció választásának meghiusulása. Egyelőre még a szláv pártok sem hajlandók kiküldeni a közös ügyek tárgyalására hivatott bizottságot. Am delegáció híján hogyan kezelje a monarkia két állama a közös ügyeket, a mikor a 67-es kiegyezés azok kezelésére kizárólagosan a delegációk intézményét rendeli?

A katonaság maradhat.

Irta: Sziklay János.

Izgalmas vita után Győre Mihály ur győzött a városi közgyűlésen. Volt láрма, ellentmondás, azaz elkerkábas. csak egy zengett az ócska ház érzékeny mennyezete. Az egyik fél visszaiabált, hogy fölebbz. Aztán morogva kicsörtetett az ajtón. Nem lehet kiabálni Győre ur párthivel. Eppen a város megterhelését szavazták le; az ilyen határozatot nem semmisítik meg a miniszteriumban. Hiszen éppen a kormány rendlete adta a szájukba, hogy így szavazzanak.

A folyosón meg lenn a kapu előtt még zúgott az elégedetlenség moraja: Árulás! Szűkkeltség! Maradás! Parasztság! Majd meg-látjuk, hogy beszélnek egy esztendő mulva! Kodu-sá teszik a várost!

Mit is akar ez a Győre? Eddig azt hitték, hogy értelmes, modern ember. Mi a kő ütött hozzá? Persze a buzdák, a parasztlak, akik csak ezt számítják, mit vesznek be, mit adnak ki ma, akiknek sejtelmük sincs a nemzetgazdaság magasabb elveiről, egytől-egyig vel- szavaztak. Persze, amikor azt nagyarázta nekik, mennyit takarít meg a város, meg ha nem úgy szavaznak, ahogy ő véli, egy esztendő mulva fölemelhetik a pótadót. Brr! Inkább gyujtsak föl a városházát, mint ezt.

Arról volt ugyanis szó, hogy kijavítsák-e és megtoldják-e a régi kaszárnyát, ha már újat

nem akarnak építeni. Mert a mostaniban nem fér el az ott állomásozó katonaság. Ha nem adnak tisztességes vagy új kaszárnyát, akkor el-úszik innen azt az egy zászlóaljat, melyet úgy sem szívesen helyeztek oda, csak a képviselőjük meg deputációik folytonos kunyorálására tették.

Győre Mihály apróra kiszámította, hogy a város már most is rafizet a kaszárnyára. Ami lakbért a kormánytól kap, az nem fedezi a kamatot.

— Hát amit a katonaság költ?

Arra is volt szava. Az mind semmi. Fel-sorolta számokban. Ha azt a rossz kaszárnyát átalakítják bu-ogyrának, amire teljesen jó s amire lenne is valalkozó, aki kétszer annyit fizetne, mint a kincstár, az idetelepedő munkásoktól sokkal több kerülne a gazdák, iparosok, kereskedők, vendéglősök közé, mint a katonáktól, akiknek nincs pénzük. Az iparé a jövő; a katonaság nem örök, egyszer mégis be kell következni a leszerelésnek, amikor egy szép reggelen maga a kormány viszi el az ősz szezsugo odott csapatot... mi lesz akkor, pazarló uraim?

Igy kiáltott fel. Helyesítő zugással felelt rá a kisiparosok párja (skiknél úgy sem dolgoztat a katonaság) meg a parasztság.

— A jóra való munkások ellenben itt maradnak — fo ytatta beszédét Győre Mihály. Gyapapítják a közvagyon, a lakosságot. A katonaság ellenben meddő.

— Na, na! Kiabáltak közbe többen.

Egy nagy bajuszu mándlis ember meg oda-kiáltotta:

— Megrontják a fehérszemélyeket!

— Eláll, eláll! Kiáltott egypár uri ember, akinek a leánya ka onatiszttel készült jegyet váltani.

Győre Mihály füllig pirult, nem tudta senki hirtelenében, ki ellen háborog a belseje. Valami nagy harag akart kiörni a kebléből. Hanem itt a köztéren diplomatának érezte magát. Hallgass parancsolt kitörésének. Ide nem való szubjektív okok, csak meggyőző tárgyi igazságok.

— Nem tartozik ide erkölcsi kérdés; az egyáltalában kényes dolog — vágta ki magát. — Nincs jogunk panusítani, sem itélni. Nekünk csak az a kötelességünk, hogy a város gazdaságát védelmezzük. Az pedig parancsolja, hogy utasítsuk vissza a kormány kívánságát.

— Utasítsuk vissza! — hangzott több felől.

A polgármester ijedten markolózott a zöld asztalon iratai között. Szépen blamáljuk magunkat. Mintha csak a szociálistáknak akarnánk a kedvükben járni. Azoknak persze nem kell katoná! De hova lesz a város díszje, társadalmi élete? Fészek, fészek!

Annyit mégis elert feljajdulásával, hogy az elutasító határozatot nem olyan parlagi nyereséggel fogalmazták meg, hanem szépen, lil-del-mesen, azzal a megokolással, hogy a város sajnálja, de nincs pénze a kaszárnyára. Ebből azt

Ha a delegációk megválasztásának nehézségei még husvét utánig sem volna elháríthatók, úgy ebből a 67-es alap egy igen komoly válsága állana elő, komolyabb és nehezebb minden eddigi képzelt, vagy igazi 67-es válságnál.

De hát Ausztriában a helyzet változhatik, és változni is fog. A delegációk megtagadásával való fenyegetés tulajdonképpen szintén csak taktika a csehek részéről. A célja: Körber eltávolítása. Az utóddal szemben jelentékenyen engedékenyebbek fognak mutatkozni a jó urak s óvakodni fognak tőle, hogy már első lépésükkel elrontsák a dolgukat egy új kormányelnökkel. Magyarországnak azonban mindenképen szárazon kell tartani a maga puskaporát.

Minél inkább mulnak a hetek, annál közelebb jutunk a *kiegyezés* nagy problémájához. Parlamentáris körökben úgy vélik, hogy az őszi ülésnek már nem lehet tovább a kérdést elodáznia. Így hát a nyári szünet csendjében kell majdan a kormánynak a gazdasági javaslatok keresztülvitelének gyakorlati módozatai felett gondolkodnia.

Mindezek felül még a házszabályok revíziójának kérdése tartozik a közelebbi jövő feladatai sorába. Ez a nehéz kérdés megoldandó lesz és a miniszterelnök nem igen fogja magát a megoldástól a nehézségek által elriasztatni. A magyar nemzeti állam megszilárdulásának igazán gyümölcsöző munkája, a belső reformok áhító korszaka előtt tehát más jelentős és nehéz kérdéseket kell megoldani a magyar politikának. (—)

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, március 24.

A képviselők abban a hiszemben szállingóztak ma a Házba, hogy ez lesz a husvét szünet előtt az utolsó ülés. Azonban nem így történt. Mikor a mentelmi ügyek tárgyalására került volna a sor, kiderült, hogy a Ház hatá-

rozatképtelen s így nem lehet elintézni *Lengyel* Zoltán kiadatásának kérdését. E miatt szombaton még egy ülést tart: a Ház, a szünet csak *hétfőn* fog kezdődni.

A Ház ma is sokat dolgozott. Egész csapat javaslatot elintéztett úgy általánosságban, mint részleteiben. Sőt tudomásul vette a *Lukács* László pénzügyminiszter által tervezett *beruházási javaslatok* benyújtását is.

Részletes tudósításunk alább következik:

A képviselőház ülése március 24-én.

— Kezdeté d. e. 11 órakor. —

Elnök: Perczel Dezső.

Lukács László pénzügyminiszter benyújtja a *beruházási javaslatot* s egyúttal visszavonta az erről szóló régi javaslatot.

A javaslatot a pénzügyi bizottsághoz utasítják.

Kass Ivor báró a javaslatot a közgazdasági bizottsághoz kéri utasítani.

Elnök: Erendeli a tavalyi költségvetésről szóló javaslat harmadik olvasását.

Megtörténik. A Ház harmadik olvasásban is elfogadja.

(A horvát provizórium.)

Elnök: Áttérünk a horvát provizórium tárgyalására.

Buzáth Ferenc: A néppárt álláspontját fejegeti *Behatón* foglalkozik a horvát kérdéssel s főleg a horvát tuzókkal. A javaslatot nem fogadja el.

Bathány Tivadar gróf: A volt nemzeti párt nevében beszél s nem fogadja el a javaslatot, amelyet ajándéknak mond; amely sohasem térül meg Magyarországnak. Sürgeti az egyezmény véglegesítését. (Helyeslés a baloldalon.)

Szederkényi Nándor: Utalva a horvátok indokolatlan magyar-gyűlöletére, kijelenti, hogy nem fogadja el a javaslatot. Élesen támadja a horvát képviselőket, akiknek a provizórium tárgyalásához egyetlen szavuk sincsen s akik szintén leszavazták a nemzeti aspirációkat, hazamentek és többé feléje sem néznek az ország ügyeinek.

Babó Mihály: Szintén nem fogadja el a javaslatot.

(A miniszterelnök záró-szava.)

Elnök: Minthogy több szónok nincsen, a vitát berekesztem.

A Ház most áttér a zárószavakra. A zárószó joga a miniszterelnököt illeti.

Tisza István gróf miniszterelnök: Zárószavában *Szederkényi* vádjaival szemben védelmére kel a horvát képviselőknél s azt mondja, hogy nagyon tapintatosan járnak el, hogy nem

vesznek részt a vitában. Azok ellen a tuzó horvát áramlatok ellen, melyekről *Szederkényi* panaszkodott, minden erővel dolgozni kell. bátorítani kell azokat, akik a jogállapot fönntartását óhajtják, nem pedig elkedvetleníteni őket méltatlan támadásokkal. A három milliós költiségre nézve azt jegyzi meg a miniszterelnök, hogy az olyan áldozat, melyet a magyar nemzeti állam szempontjából meg kell hozni. Kéri a javaslat elfogadását.

Elnök: Fölteszi a kérdést.

A Ház általánosságban *elfogadja* a javaslatot s áttér a részletek tárgyalására.

(A javaslatot elfogadják.)

Lukács László pénzügyminiszter a részletes tárgyalás során módosítást ad be arra vonatkozólag, hogy a jelen törvény ne 1904. évi január hó 1-én lépjen életbe, mert az már egy kissé furcsán hangzanék, hanem a kihirdetés napján.

Barta Ödön bozzájáról a módosításhoz.

Erre a Ház részleteiben is elfogadta a javaslatot.

Hegedüs Loránd előadó a *szolgálati bizottság* tevékenységéről nyújt be törvényjavaslatot s azt elfogadásra ajánlja.

Nessi Pál és *Lukács* László felszólalása után a Ház a javaslatot általánosságban és részleteiben is elfogadta.

(Nem tehet tárgyalni!)

Kövekeztek a *mentelmi* ügyek. *Lengyel* Zoltán mentelmi jogát hatóság elleni erőszak miatt kéri felfüggeszteni.

Nessi Pál, *Várady* Károly és *Bakonyi* Samu ellenzik *Lengyel* Zoltán kiszolgáltatását.

Elnök elrendeli a szavazást.

Ráth Endre kifogásolja a Ház határozatképességét.

Elnök elrendeli a jelenlévők megolvasását.

Szöts Pál jegyző jelenti, hogy százegy képviselő van jelen, tehát a Ház határozatképes. (Ellenmondás balról.)

Elnök megtekinti a jegyző feljegyzését s megállapítja, hogy nincs jelen száz képviselő, e miatt az ülést felfüggeszti.

Szünet után:

Elnök indítványozza, hogy az előrehaladt idő miatt szombaton folytassák a mentelmi ügy tárgyalását.

A Ház ezt elfogadta s ezzel az ülés véget ért.

TÁVIRATOK.

A megsértett ár.

Stockholm, március 24. Az *Ugens Nyheter* című lap ellen megindították a hatósági eljárás-

is értheti a kormány, hogy ha ő építtetné meg a kaszárnyát, szívesen itt tartaná a város a katonaságot.

A győzelem büszkévé és bátorrá tette Győre Mihályt.

Természetes, aki így kidobhatja a katonaságot a városból s még nem is kérheti tőle egy tiszt sem számom, mert hiszen egy sértő szó sem csuszott ki a száján.

Most már félelmes szilárdsággal mert ott-hon is rátámadni a feleségére.

Ha valaki belátott volna az agyveleje redőibe, amikor a városháza termében szónokolt, nem azokat a gondosan csoportosított számokat látta volna, hanem az asszonyt. Igen, az asszonyt.

Az az asszony már közel van a negyven-hez, de éppen azért veszedelmesebb szépség, mint egy tapasztalatlan, fiatal menyecske. Azok a hódításra készülő tisztek olyanok, mint a gourmandok, jobban ingerli őket az, ami érettebb. És igazuk van. Szörnyűségesen igazuk; tépelődött Győre ur. Ott volna villámhárítónak a leánya. Szép, nagy. Eladó. Tizennyolc éves lesz innen-onnan. De hát a villám nem kerül-e ki a karcu, fehér nyírfát, mely pedig elég magasra ágaskodik s beleüt a tömzsi tölgyfába mellette? Ha úgy most kerülgetné az ő szívét is a villámcsapás, bizony mai állapotában inkább az asszonyt választaná, nem a leányát. Pedig igazán szép leány. Harmatos virág. Ude, mint a hamvas gyümölcs. Ez nem kell a tiszt uraknak.

Eszrevette már nem tegnap óta, hogy Kot-

róczy, a fiatal kapitány legyeskedik a felesége körül. Nincs oka ugyan féltetni; még mit nem? De nem tetszik neki a dolog. Elég a hirtel is a kis városkában. Nagyon, de nagyon nézik már. Boszantó dolog. Több. Botrány.

A tiszt mulatság óta van így. Mondta, ne vigyék még a leányukat. És ime, nem a leány miatt gyűlt meg a baja, hanem mintha az asszony hajának pörköldését érezná már...

Hála Istennek, most már elkerül innen a katonaság.

Kíváncsian kérdezősködött felesége, mi történt? Máskor is meg szokta kérdezni s ő mindig hiven és bőven elmesélte, mi történik a városházán, még azt is, mit pletykáltak a gyűlés után a sörházban, de ma mégis úgy látszott, mintha a kelleténél kíváncsibb lenne az asszony. Rászögezte a szemét.

Veszedelmesen csinos ma is. Nem hinné, aki nem ismeri, hogy anyja a leányának. E kel ne testvérszámba. S hogy ki van csipvel... Csak már vinnék azokat a katonákat! Nem lenne kár azért a rozoga kaszárnyáért, ha már ma éjjel leégne.

Eppen jókor izgatja ez az asszony. Azért is hallja meg mindjárt, melegeben. Nagy hangon, diadalmas önérettel meséli, milyen diadalt vívott ki, milyen hasznot szerzett a városnak.

— Ostobaságot tettél — fakadt ki a szép asszony fölgerjedésében.

— Oh!... Ugy-e? — karikában kezdett forogni a szeme Győre Mihálynak. — Most már tudom. Elárultad magadat.

— Mit tudsz?
— Ostobaság, hogy elviszik a katonákat? Persze. Hát azért is. Jól cselekedtem. Látom, hogy nagyon is ideje volt. Azért is. Udvarol-tass csak magadnak azután *Kotróczy* kapitányval.

— Én? — tiltakozott az asszony.

— Nem mennél mindjárt utána?

— Megbolondultál?

— Még nem. De megeshetett volna rajtam. Szégyeld magad. Az egész város tudja már...

— Mit tud?

— Ne szenteskedjél. Nem illik hozzád ez a képmutatás. Híába játszod a szendét, az ártatlant, a jámbort. Mеред tagadni, hogy elfogad-tad a kapitány udvarlását?

A szép asszony kipirulva toppantot.

— Hallod, ez már sok. Én? Megtiltom, hogy gyanúsíts.

— De jól fest ez a hang! Kitérően megtanultad a tettét. De engem nem játszol ki, ha csak annyira meg nem feledkeznél magadról, hogy sárba taposod a leányod becsületét az enyémmel együtt...

— A leányom... a te becsületed?

— És egyszerre kacagásba tört ki az asszony.

— Te balga, te! Hát azt hitted?... Oh te... te...

És tovább bömpölyög a kacagása.

— Hiszen el akarja venni a leányunkat. És te bikfic, igazán nem érdemelsz más nevet, te elrontod az egész dolgot. El akarod

rást „A nép érzelmei” című cikk miatt. Az illető cikk az orosz cár, valamint több magasrangú személyiséget sért. A lap illető számát selyempapírra nyomták, hogy jobban be lehessen csempészni Oroszországba.

Drágul a vas.

Köln, március 24. A Köln Ztg. jelenti, hogy az acél- és szövevény tartóvasak árát július elseji hatálylyal Dél-Németországba való szállításra tonnánként 3 márkával és Thüringiába és Közép-Németországba való szállításra 1 márka 50 pfenninggel emelte fel tonnánként.

A beruházási javaslat.

(Lukács László előterjesztése.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 24.

Lukács László pénzügyminiszter a képviselőház mai ülésén nyújtotta be az államvasutak kibővítéséről, vasuti és más beruházásokról, valamint a szükséges költségek engedélyezéséről szóló javaslatot, melyet az alábbiakban ismertetünk:

A javaslat szerint főlhatalmaztatik a kormány, hogy a következő vasutonalakat kiépíttesse: az ungvölgyi helyi érdekű vasut Nagyberezna állomásából Sztavnán át magyar gács határszélig, a szászrégen dédagyergyószentmiklós-mádéfalvi vonalat, Érsekújvár-komáromi vonalat a dunahiddal, Baja-bátaszéki vonalat a Dunahiddal, Gombos erdői vonal átépítését a Dunahiddal. Felhatalmazást kér a kormány az ungvölgyi vicinális megváltására vagy az államvasutak üzemébe vételére, továbbá a marosvásárhely-szászrégeni vicinális megváltására. Kéri a kormány, hogy Ogulintól Bihácsig vezető vasut terveit elkészíthesse.

Mindezen beruházásokra a kormány 153,040,000 korona hitelt kér, amely hitelösszeg így oszlik meg: a nagybereznai, csap-ungvári, nyiregyháza-csapi vonalakra 25,800,000 korona, a székely vasutakra: 82,840,000 korona, érsekújvár-komáromi vasut és Dunahid 13,400,000 korona, baja-bátaszéki vonal és Dunahid 8,000,000 korona, gombos-erdői vonal és Dunahid 7,000,000, galánta-zsolnai vonal második vágánya 18,000,000 korona, fiumei kikötő vasuti berendezése 5,200,000 korona.

Egyes állomások: 5,000,000 korona, for-

galmi eszközök beszerzése 7,000,000 korona, államvasuti beruházások befejezése 11,800,000 korona, ogulin-bihácsi vonal tervei és építése 10,000,000 korona.

Ezenkívül 4,080,000 koronát kér az ungvölgyi vicinális megváltására, 2,440,000 koronát másodrangú főpályává való átalakítására, 1,460,000 koronát a marosvásárhely-szászrégeni vicinális megváltására.

A javaslat második fejezete a törvényhatósági közutakkal foglalkozik, s 43,000,000 koronát kíván e célra a törvényhatóságok rendelkezésére bocsátani. Ez összegből csak azok a törvényhatóságok kapnak, amelyek a 10 százalékos közuti adót már kivetették és mégsem tudják az 1909 ig kiépítendő utak költségeinek törlesztési és kamatszükségleteit fedezni. A javaslat harmadik része, más beruházások cím alatt a következőket sorolja föl:

A belügyi tárca beruházásai: egy koloniális rendszerű állami elmeógyógyintézetre 2,000,000 korona, a pozsonyi kórház kibővítésére 800,000 korona, a szegénysorsu tüdőbetegek szanatorium-alap megtérítésére 500,000 korona, a fővárosi rendőrség főkapitányi épület megszerzésére: 1,320,000 korona.

A pénzügyi tárca beruházásai: dohányjövővédelmi építkezések 6,820,000 korona, (kolozsvári dohánygyári gyermekek menely. fémhányászati beruházások 2,106,000 korona, állami vasgyárak berendezéseire 14,000,000 korona.

A kereskedelemi tárca beruházásai: hidak építése és átépítése 7,500,000 korona, fiumei kikötő 6,750,000 korona, ipari-alap 15,750,000 korona.

A földművelésügyi tárca beruházásai: Temes-bégavölgyi ármentesítés 4,900,000 kor. Bága-csatornának Nagybecskektől Temesvárig hajózhatóvá tétele 3,722,000 k., árvédelmi munkálatok 4,060,000 k., vízmosások megkötése 1,000,000 k., téli kikötők és rakodók 1,200,000 kor. Dáva szabályozás (Barcs Gyékényes) 1,000,000 kor., Vágszabályozás 300,000 kor., szarvasmarhatenyésztési alap 3,500,000 kor., erdei vasutak 3,150,000 k., gazdasági oktató intézmények 800,000 kor., közgazdasági alap: 15,000,000 k., erdővásárlási alap 5,000,000 k.

A vallás és közoktatásügyi tárca beruházásai: miniszterium épülete 3,000,000 k., egyetemi közoktatás 5,000,000 k., a kolozsvári Karo-

lina kórházban apácák, üdülők és tüdővésztes pavillon-építés 800,000 k., országos színiakadémia épülete 1,000,000 k.

Az igazságügyi tárca beruházásai: törvénykezési épületek és fegyházak: (Beregszász, Beszterce, Budapest, Csikszerecs, Déva, Eger, Fiume, Gyulafehérvár, Kaposvár, Kecskemét, Nagybacsanak, Nagy-Szeben, Zombor.)

A javaslat negyedik része a pénzügyi határozatokat és életbeléptetési intézkedéseket foglalja magában.

A hárem asszonyai.

(A török nők élete a társaságban.)

Arad, március 24.

Egy igen érdekes könyv fog a napokban megjelenni, a melynek írója: *Hairié Ben-Aiad* hercege. Török hercegnő leplezile európai közönség előtt a hárem titkait. Török hercegnő emeli fel hangját, kiált szíve mélyéből fakadó hangon igazságért, hogy megmentse a török nőt, a ki most a legnagyobb társadalmi nyomorban sanyalódik. A könyvből alkalmunk van bemutatni az alábbi részleteket:

Nagyjában és egészben a török férfiak és a nők belső értékükre nézve alig különböznek. Egy teljesen és tökéletesen rothadt kormányzat tükröképei. Hogy ezek a szomorú viszonyok nem maradhatnak befolyás nélkül a felszökő ifjuságra, az könnyen érthető dolog. Általánoságban a török gyermekek nagy tisztelettel viseltetnek szülei iránt. De azok a viharos jelenetek, amelyeket atyjuk idéz elő és amelyeknek ok önkénytelenül tanul, kibebiztik családi érzéküket és minthogy nincsenek jobb mintaképek azoknál, a melyeket atyjuktól nyernek, amint férfiakká lesznek, oizanokká válnak, mint atyjuk: durva zsarnokokká.

Joggal kérdik, hová lett az a lovagias érzés, hova lettek a költői erkölcsök, a nemes jellemek, amelyek a mai törökök elődeit oly nagy mértékben kitüntették. Azok át voltak hatva az iszlám hitétől és gyakorolták az emberiség törvényeit. Szultánjaik, mint egyszerű polgárok gyalog jártak az utcákon, megszólították a nép embereit, tudakolták sorsukat és azon voltak, hogy szenvedésüket enyhítsék. Kitüntették magukat bátorságukkal és hazafiságukkal, ragyogó példaként jártak alattvalóik előtt hadseregük élén, mint rettenthetetlen és diadalmas hadvezérek; és azokat a rabszolgákat, akiket elhurcoltak, becsületesebb csatákban az erősebb — persze kétes értékű — jégával ejtették foglyul.

Manapság a mi szultánjaink csak az ő saját egyéni biztonságukra gondolnak. — Elődeik kardja már régen megrozsdásodott, és beérik azzal, hogy a jól megerősített palotából táviratilag közöljék parancsaikat a harcban álló csapatokkal. Vesztettek csatákat és tartományokat, birodalmuk már nem egyéb, mint egy szomorú földrajzi rongy, — életük azonban biztosítva van.

A mostani szultánnak a rabszolgaságra nézve saját külön fogalma van. A fehérbőrűek és feketék rabszolgakereskedés a kevésbé művelt államokban is régen el van törölve. Törvény szerint Törökországban sincs rabszolgaság, tényleg azonban úgy virul ott, mint mint azelőtt, anélkül, hogy a törvény őrei ez ellen eljárni mernének. És ez nem is oly csodás, ha az ember meggondolja, hogy a Jildiz kösk a rabszolgaság tenyésztő helye. A szultán valamennyi asszonya rabszolgánő.

Vannak nők, akik az uralkodóval szemben, ha az nekik nem tetszik, erélyesen ellentállnak és parancsra nem adják meg magukat neki.

Egy napon a szultán, akit megszurtt a szerelme tarantellája, egy fiatal cserkesznőnek udvarolt. Forró udvarlása nyilvánvalóan nem tett hatást a nőre. Kérdezte tőle hidegségének okát.

— Nem szeretem a szakállas férfiakat, — felelte kurtán a szép gyermek.

A szultán ajkára harapott, és nem felelt semmit. Kézzel azután a cserkesznő feleségül ment a titkos kancellaria egy fiatal titkárához, aki nem viselte neki a gyűlöletes díszet. A nászt

tétetni a katonaságot! Ezért mondtam előbb, hogy ostobaságok tettél. Amint hogy igaz is.

Az utolsó szavakat komoly ingerültség hangján dobta oda Györéné. Nyomban utána kiillant a kertbe; becsapva maga után az ajtót.

Hadd rágódjék rajta a dőre odabenn. Szóba sem kellene állania vele három napig. Az lenne méltó büntetése. Amiórt így merte gyanúsítani. Hogy ő, amikor olyan szép, nagy leánya van, húsz éves boldog házasságuk, igazán boldog házasságuk után mert volna így megtántorodni!

Megrágalmazta valaki. Vagy megőrült ez az ember. De hátha ő látott volna jobban? Az asszonyok biztosabban megérzik, ha valaki szemmet vetett rájuk; de a féltékeny ember szeme még előbbre jár. Ha csakugyan neki udvarolna a kapitány.

Egy hajszál szemére loppant. Mint egy ősi pókszállingó. Meg kellett igazítani a haját; hátha valaki most ilyen rendetlenül látná? Elővette kis kézi tükrét. De rögtön visszadugta zsebébe.

Véget kell vetni a játéknak, ha játék. Hat óra. Ilyenkor jön a kapitány. Leánya kikiáltott a nyitott az ablakon:

— Mama, jöjj bel!

Az asszony odament az ablakhoz és sugva kérde:

— Talán a kapitány van itt?

— Igen.

— Küldd le egy szóra.

Kotróczy jött. Reszketett az asszony keze, mikor csókra nyújtotta.

— Holnap meg fogja kérni a lányom kezét — mondta parancsoló szárazsággal.

Kotróczy szemet meresztett rá; de hirtelen összecsapva sarkát, meghajította magát.

— Amint parancsolja.

Másnap a kaszinóban Györe Mihály minden képpen, kereste, hogy a polgármesterrel találkozhassék. Neheztelve halgatott ez. Nem akart szóba élni. Végre is kiért:

— Nem értem Györe uramat. Tönkre akarja tenni a várost?

— Engem nem értetek, kedves barátom — felelt rá Györe. — Nem akarom én, hogy elveszítsük a katonaságot. A katonaság maradhat. Sőt maradjon. Csak ne mi fizessünk rá. Meg kell környékezni a kormányt, hogy ő is járuljon hozzá a költséghez, ne csak mi viseljük.

— Hát mert nem beszélt így tegnap?

— Így beszéltem volna, de megzavartak a közbeküldésekkel. Hanem kiigazítottuk a dolgot! Nyerhetünk rajta. Küldessük vissza a határozatot a főispánnal újabb megfontolás végett. Jó lesz, mi? Azonban küldjünk deputációt is honvédelmi miniszterhez; kicsikarunk tőle valamit. Legalább több haszonbért. Nem?

— Mind meg lehetett volna tenni tegnap.

— Önök is makacsodtak. Nem akartak hallgatni a józan érvekre. Hozzájárul a javaslatomhoz vagy nem? Mert én csak a város javát nézem.

— Hozzá, hozzá. Ha már reperálni kell, reperáljuk.

— Hát jó. Maradjon a katonaság.

követő reggelen, — méltóztassék figyelembe venni ezt a, egy uralkodóhoz méltatlan szakart, — parancs indult a kancellaria összes titkáraihoz, hogy növezzék meg szakállukat.

A fiatal asszony legnagyobb mértékben mulatott visszautasított szerelmének furcsa nászajándékán és a legközelebbi alkalommal legédesebb moizolyával szolt az uralkodóhoz:

— Köszönöm felségednek jószándékát, felséged teljesen kibékített a szakállvisellel; azt tartom, hogy a szakáll pompásan illik férjem arcához:

Ez az adoma igaz, oly igaz, mint a hosszú orr, — és ez mond valamit, — a melylyel Abdul-Hamidnak vissza kellett vonulnia.

Ha valamennyi muszalmán nőben meg volna az a női büszkeség, amelyet a fiatal cserkesznő a szultánnal szemben tanusított, akkor emancipációjuk problémája könnyen meg volna oldva. A legtöbb pasa és marsall felesége azonban egykori rabszolganő, a kik multjukért azzal állnak boszut a társadalmon, hogy védik a rabszolgaságot. Még többet is tesznek. Előmozdítják a rabszolganők tenyésztését, vásárolnak rabszolganőket és nagy haszonnal eladják őket.

A nő ilyen rabszolgai állapotából, azaz szellemi és testi korlátozásából nagyon is gyakran keletkeznek Borgia Lukrécia-szerű drámák.

Felnővekedve a palota perverzitásaiban, bebörtönöztetve a három szörnycetétől, aggodalom nélkül hódolnak ösztöneiknek. Ez egyetlen szabadságuk. Innen féltékenységük, haragjuk, innen a bűntettek, a melyek az európai nagy városok söpredék rétegeiben történő leg súlyosabb esetekhez hasonlík.

Hogy a sok ezerből csak egyet hozzak fel, egy esetet, a mely Konstantinápolyban általános ismeretes, elmondom a következőt:

Amikor a szultán egyik veje viszonyt kezdett egy olasz zenetanár leányával, ő fenségének neje meggyilkoltatta az apát és a leányt.

Amikor a szultán egy másik leánya tudomást szerzett férjének egy fiatal görög nő iránt tanusított vonzalmáról, hidegvérűen elküldte egyik eszköztét véletlenül a főváros közepén levő lakására és meggyilkoltatta a leányt anyjával és családtagjaival együtt. Hogy mily vadállatassággal járt el a gyilkos, az kitűnik abból, hogy a leány kis kutyájának nemcsak fejét vágta le, de még össze is taposta az állatot. Vizsgálatról és a tettes megbüntetéséről természetesen szó sem volt.

Eléggé ismeretes lehet, hogy a szultán mindkét nembeli kémei és ellenkémei egész seregét tartja ki, a kikre nézésen sok peazt költ, de ezzel nem éri be. A rabnőitől oly szolgálásokat követel, a melyeket csak nagyon kevesen közülük mernek megtagadni. Hitves társul erőlteti őket olyan magasabb rangú tisztviselőkhöz, a kiket ki akar kémlélni. Feladuk azután, hogy férjükre vigyázzanak és beható jelentést tegyenek ő felségeknek a férj életéről és tevékenységéről.

Ebből támadnak a hirtelen, tömeges üldözések és támadás szárazúzetése sok férfunak, a kik azután nyomtalanul eltűnnek.

A város zárószámadásai.

(Adatok a város háztartásából.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 24.

Szombaton tárgyalja a város pénzügyi bizottsága az elmúlt évi zárószámadásokat, a melyek végső adatairól, mint a város háztartásának múlt évi zárlatáról megemlékeztünk. A zárószámadások érdekesebb adatai, a melyekből bizonyára jelentősebb konzekvenciákat lehet levonni, ezek:

Több volt a kiadás az előirányozottnál a következő tételknél: a városi épületek fentartásánál 6268 koronával, a szegények segélyezésénél 5928 koronával, az átvonuló katonatiszték lakáspénzénél 1539 koronával (a mit bizonyára a lippai nagy hadgyakorlatok okoztak), a fűtés költségeinél 991 koronával.

Kevesebb volt a kiadás, mint a mennyit költségvetésbe vettek: az előre nem látható kiadások tételénél 24.2 kor. 04 fillérral, az egész

ségügyi kiadásoknál 2400 koronával, a községi iskolák fentartásánál 2333 koronával és egyéb tété eknél.

Több bevétel folyt be, mint a mennyire számoltak, a téglafektetés díjainál 2050 koronával (a mi az építési kedv föllendítésének jele), a rendőri birságoknál 877 koronával, az ingatlan átíratási díjaknál 3831 koronával, a horital és husfogyasztási adó jövedelem után az államtól nyert kárpótlás fejében 21,030 koronával.

Kevesebb bevétel volt: a községi adónál 36,993 korona 81 fillérral; ez összegnek egy része azonban 1903-ról maradt hátralék; továbbá a nyári színház bérénel 6000 koronával, vagyis egy évi összeggel. Kevesebb volt a szikviz adó jövedelme is, mint a hogy számítottak 1282 koronával.

Ezek a nevezetesebb adatai a zárószámadásoknak. Általánosságokban pedig azt lehetne mondani róluk, hogy az annyira hangoztatott takarékoság meglehetősen érvényesül bennük, s ennek eredménye a tekintélyes összegű pénztári fölösleg.

Az orosz-japán háború.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 24.

Kimerítő, részletes jelentés most sem jött a legutóbbi tengeri csatáról. A hadi tudósítók, akik eddig minden esetben oly frissek voltak a Japán győzelmi hírek lekábelezésében, most ugy látszik, ellustultak. A szárazföldön pedig nem történt semmi nevezetes. Talán elmulik egy hónap is addig, míg az első nagyobb összeütközés megtörténik.

Mai távirataink a következők:

A koreai harctér.

Csinampo, március 24. Korea északi részében a japánok biztosítottak maguknak minden kikötőhelyet, hogy csapatokat szállítsanak a partra. A jég olvadni kezd s rövid idő múlva a kikötők tiszták lesznek a jégtől, ugy, hogy a hajók behatolhatnak. A japánok bámulatos kitartással dolgoznak. Mindenfelé kikötőhidakat vernek, földsáncokat húznak, erődöket építenek, vasutvonalat hevenyésznek. A japán államvasuti hivatalnokok egész Észak-Koreában fel vannak osztva és felügyelnek a munkára.

A koreai kormány megparancsolta a falvak lakosságának, hogy segítsék elő a japánok készülődéseit és szerszámokkal lássák el őket. A folyókon ponton-hidakat vernek és a partokon bambusz nádából óriási gyorsasággal védőbástyákat, erődítményeket róttak össze. Ily módon Szöul-tól Song-nig megerősítették az egész vidéket. A japánok egy hónap leforgása alatt döntő előrenyomulásra készülnek. A japán sereg egy tömegben fog Koreában előrevonulni, hogy megütközzék az ellenséges derékhadal.

Gingjangot a japánok megerősítették, hogy Pingjang völgyét megvédelmezzék. A japánok hadállásai bevehetetlenek. A táviratok cenzurázása szigorubb, mint volt eddig.

Sanghai, március 24. A Vusung mellett lévő japán cirkálóhajó még ott maradt, mert az oroszok még nem teljesítették amaz ígéretüket, hogy a Mandur ágyunaszádot harc képtelenné teszik.

A japán parlament.

Tokió, március 24. Gróf Kacsura miniszterelnök a kamarában kijelentette, hogy a parlamentnek e pillanatban való egybehívása az ország történetében paratlanul áll. Nagy tiszteletnek tartja, hogy megszathatja a képviselőkkel a császár nemes politikája fentartásának kötelességét, mely oda irányul, hogy a távol Keleten a tartós békét és a birodalom állását meg kell erősíteni avval, hogy fenntartják a nagyhatalmakkal való barátságos viszonyt és megőrizték a törvényes jogokat. Ezután a miniszterelnök Japánnak Oroszországgal szemben való eljárását indokolja. Komura külügyminiszter a kamara elé terjesztette az Oroszországgal való diplomáciai levélváltás teljes szövegét.

London, március 24. A Standard jelenti Tokióból: A különböző lapokban megjelent ama hír, hogy egy japán páncélos-hajó a mult pénteken Port-Arthurnál több óras ütközet után elsülyedt, nem nyer hivatalos megerősítést.

Az orosz vörös-kereszt.

Pétervár, március 24. A hadügyminiszter napiparancsában az áll, hogy a Mandzsuországból lévő hadseregben egészségügyi főnöki állást létesítettek, mely közvetlenül a hadsereg főparancsnoka alatt áll.

Blagovjeszenszk, március 24. A Vörös-kereszt itt 1200 ágyas kórházat szándékozik létesíteni.

A temesvári választás.

(Khuen-Héderváry és Cseh Lajos.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 24.

Óriási apparátussal indult meg Temesvárott a képviselőválasztási küzdelem, amelyben ellenfelekként Khuen-Héderváry Károly gróf, a király személye körüli miniszter és Cseh Lajos temesvári piarista tanár állanak szemben. Cseh Lajos az egyesült ellenzék jelöltje, valószínűleg Kossuth-párti, noha ezt még nem lehet tudni. A választás szombaton fog megtörténni.

A választásokra nem kevesebb, mint huszonkilenc országgyűlési képviselő utazik le; ezek közül huszonegy Khuen-Héderváryt, nyolc Cseh Lajost támogatja. Aradi képviselő négy lesz odalent: Bánhiady Antal br., Barabás Béla, Nemess Zsigmond és Szombathy György.

Ma délután érkezett le Temesvárra Héderváry, a fentemlített huszonegy szabadelvűpárti képviselő kíséretében. A pályaudvaron óriási néptömeg várta és megérkezésekor hatalmas éjenzés zúgott fel. Az éjenzésekbe azonban füttyök és zsevivő-kiáltások is vegyültek. Ezt az ellentüntetést egy munkásokból és egyetemi ifjakból álló csapat rendezte; a rendőrség néhányat le is tartóztatott közülök.

Khuen-Héderváry Károly gróf holnap, f. hó 25 én d. e. 10 órakor tartja programbeszédét a vigadó nagytermében. Délben lunch lesz tiszteletére a főispánnal. Délután megtekinti a város közintézteit, este 7 órakor részt vesz a tiszteletére a vigadóban rendezendő lakomán és fél 10 órakor visszautazik Budapestre.

Az ellenzéki párt ugyancsak holnap tart gyűlést, amelyen Cseh Lajos elmondja programbeszédjét. Hír szerint az ellenzék most azon dolgozik, hogy lehozza Apponyi Albert gróf és Hock János orsz. képviselőket egy kis vendégszereplésre Temesvárra.

Semmi kétség sem foroghat fenn az iránt, hogy a szabadelvű part képviselőjelöltje Khuen-Héderváry Károly gróf, miniszter kerül ki óriási többséggel győztesként a választási küzdelemből. A hirtelenében megalakult és nyomban

reá egyesült ellenzék küzdelmének mindössze az lehet csupán a célja, hogy kimutassa: lehet-e komolyan számba venni és hogy a szabadelvű párt kétezeret meghaladó szavazatával szemben bir-e összehozni csak háromszázat is. A jelek arra engednek következtetni, hogy csufos kudarcot fog vallani az ellenzék lármés akciója.

SPORT.

+ Fülöslabda-játék *Az Aradi Tornaegyesület* versenyző csapata holnap, péntek d. u. 8 órakor a lyceumi játszó téren fülös labda játékot, gery- és diszkoszdobást és futási gyakorlatokat rendez. Gyülekezés 3 órakor a tornacsarnokban.

Az aradi országos tornaünnep.

(Az ünnepély elnökei. — A védnökök és a zászlóanya. — Az új egyesületi zászló. — A jelentkezések terminusa. — Huszonöt koszorúsleány. — A Szokol-klub Arad-on. — Az evezős alosztály.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 24.

Az Aradi Tornaegyesület lázas munkássággal készíti elő ezt a kiváló sporteseményt, melynek megrendezésére vállalkozott. Az aradi országos tornaünnepély, mely két hónap múlva, pünkösdkor, közel ezer tornász részvételével előreláthatóan impozánsan fog lefolyni, a teendők egész halmazát rakja az egyesület vezetőinek vállaira, kik teljes igyekezettel és lelkesedéssel azon fáradoznak, hogy e nagyszabású sportesemény minél kitünőbbben sikerüljön.

A végrehajtó-bizottság, mely az ünnepély rendezésének összes szálait kezében tartja, tegnap tartotta első ülését. Az ülésen tárgyalás a került részletekből magasan kiemelkedik *Steinitzer Pál* dr. helyettes elnök azon jelentése, mely szerint a vezetőség felkérte *Urbán Iván* főispánt az ünnepély elnöki tisztére, aki azt örömmel elfogadta, sőt megígérte, hogy személyesen fogja felkérni *Teleky Sándor* grótot, a Szövetség elnökét a társelnöki tisztség elfogadására. Vele együtt fogja az országos tornaünnepély védnöki tisztségének és a zászlóanya kérdésének ügyét is elintézni. Eddigi terv szerint az elnökök a május 22. és 23-iki aradi tornaünnep védnökéül *József kir.* herceget, esetleg *József Ágost kir.* herceget, a zászlóanyai tisztségre pedig *Augusta kir.* hercegasszonyt fogják felkérni.

Az ülés a folyásáról a következő részletes tudósítás számol be:

A végrehajtó bizottság *Steinitzer Pál* dr. elnöklettel, a szükséges előkészületek megbeszélése céljából, tegnap tartotta első ülését a főreáliskola tanári termében. Az ülésen résztvettek: *Posgay Lajos* dr., *Sarlot Domokos*, *Péterffy Antal*, *Schmidt János* dr., *Kovács Vince*, *Reisiger A. S.*, *Alt János*, *Angl István* dr., *Fényes Iván* dr., *Jancsovics Ferenc*, *Kell Lajos*, *Körmives József*, *Mattusik Márton*, *Nagy Sándor*, *Szántó Mihály*, *Steiner József* és *Visi Ferenc*.

Steinitzer Pál dr. elnök üdvözlővén a szakbizottságok elnökeit és a választmány tagjait, ismerteti az összejelvetel célját. Jelentést tesz az új egyesületi zászló ügyében eddig tett intézkedésekről. A zászlóbizottság több ízben táncskozott és ajánlatokat kért aradi cégektől a *Steiner József* választmányi tag által rajzolt terv alapján a zászló elkészítésére. A beérkezett ajánlatok között legkedvezőbb *Glück Dező* cégé, kit a bizottság egyhangulag megbízott az új lobogó elkészítésével. A zászlószegekre a legolcsóbb ajánlatot *Kun József* aradi ékszerész tette, annél fogva a szükséges szegekkel nála rendelik meg.

Ezekután az országos tornaünnepély előkészületeinek megbeszélésére került a sor.

Nagy Sándor titkár-művezető kívánatosnak tartja, hogy megállapítsák azt a végső terminust, ameddig a jelentkező egyesületek bevezetését elfogadják. Erre a versenyanyag

feldolgozása miatt van szükség. Ajánlja, hogy csak május 1-ig fogadják el a jelentkezőket.

Kovács Vince azt az indítványt teszi, hogy az elnök és a művezető szólítsák fel a fővárosi- és az összes sportlapokban a hazai egyesületeket, hogy ezen napig részvételüket jelentse be, nehogy késedelmes jelentkezés esetén az ünnepélyből kizárassanak.

Sarlot Domokos azt is kéri kimondani, hogy a bizottság csak azon versenyzők elszámlálásáról gondoskodik, kik május 1-ig jelentkeznek és azon vendégekről, kik legalább három nappal az ünnepély előtt részvételüket bejelentik.

Steinitzer Pál dr. ezután a zászlóanya, a védnöki és az elnöki tisztségek jelenlegi állásáról tett jelentést, melyet már előbb ismertettünk. Huszonöt éve áll fenn az egyesület azt indítványozza, hogy huszonöt koszorúsleányt kérjenek fel a zászlóavatásra. A lányok névsorát, legközelebb fogják megállapítani. Ezek fogják megkoszorúzni a résztvevő idegen egyesületek zászlóit is.

Nagy Sándor titkár művezető jelenti, hogy az Eperjesi Tornaegyesület azt a kérést intézte a vezetőséghez, hogy hívják meg a tornaünnepélyre a híres lemerbergi Szokol tornaklubot. Ezekután elhatározták, hogy több nagyevű külföldi tornaegyesületet is meghívják az ünnepélyre. A világhírű drezdai és más kiváló német sportegyletet is, mert ezeknél a tornászás testedző sportja fénykorát éli.

Végül *Fényes István* dr., a regatta-alsztály megvalósítására kiküldött bizottság elnöke, tett jelentést az eddigi intézkedésekről. A közelben hozzáfognak a csónakház felépítéséhez és a tutajfelállításához. A megalakulásról értesítették a hazai evezős egyesületeket. *Ottovay József* saját költségén egy halászcsozjakot épített és ajándékoz az egyesületnek, amit köszönettel vettek tudomásul.

A tornaegyesület hivatalos dresszéről esett még a szó és elhatározták több tornászor beszerzését.

Az aradi országos tornaünnepély, mint az említettekben is látható, óriási méretű lesz és most már nemcsak annak rendezőségén, hanem elsősorban Aradváros közönségén áll, hogy az mindenképen fényesen sikerüljön.

A bányalég áldozatai.

(A pécsi katasztrófa.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 24.

A Dunagőzhajózási Társaság pécsi-vasasi kőszénbányáiban — amint már távirati híradás nyomán közöltük — nagy szerencsétlenség történt hétfőn este. Az ugynevezett Thommen-akna második szintjén a tizenegyedik számú széntelepnek egyik középfolyosóján bányalégrobbanás volt, amelynek eddig öt halotya van. Két másik munkás súlyosan megsebesült; ezek közül is haldoklik az egyik. Most megbízható helyről a következő újabb részleteket adják tudomásunkra:

A baleset helyét a robbanás napján kétszer is megvizsgálták. A magyar királyi bányakapitányság közgei délelőtt tizenegy órakor, a társulat egyik szolgálattevő altisztje pedig délután négy órakor járta be a folyosót, de sehol sem talált veszélyes mennyiségben bányaléget. Erre megadták az engedélyt a robbantások megkezdésére. *Obermayer Antal* bányamunkás hat óra tájban nagyobb sziklatömböt robbantott le. Az így támadt üregekből szabadult fel azután az a nagymennyiségű bányalég, amely a szerencsétlenséget előidézte.

Fél hét órakor hallották a bányatelep lakói a riasztó detonációt. Közvetlenül azután jelentették a vasasi bányák felügyelőjének, *Gianone Virgil* bányagondnoknak, hogy a Thommen-aknában szerencsétlenség történt. Megtettek minden intézkedést, hogy az áldozatokat felhozhassák a leszakadt kőzet alól.

A robbanás híre Pécsen hamar elterjedt s nagy ijedséget okozott. A Thommen-aknában ötszáz munkás dolgozik s a városban mindennütt azt beszélték, hogy a robbanásnak hetvennyolcvan áldozata lehet. De a bányából hét munkás kivételével előkerült a társulat minden alkalmazottja. A második szint tizenegyes számú folyosóján dolgoztak: *Berecz Antal* és *Obermayer Antal* vajúrók, *Révész József*, *Varga Vince*, *Barka Sándor* csillogók, *Fekete István* és *György Vilmos* szellőztetők, akik mindnyájan áldozatalvá is lettek a robbanásnak.

A mentési munkálatokkal csak mintegy nyolc méternyire bírtak előrehaladni a folyosón, mert a leszakadt sziklatömbök elzérték az utat. Erre munkásokat vezényeltek a bányába s azok megkezdtek a törmelések eltakarítását. A munkálatok csakhamar eredményre is vezettek, mert a keresztvágtat elején megtalálták *Berecz János* bányamunkás holttestét. *Berecz* a robbanás pillanatában egy vasácsolaton dolgozott. A hullá attól két méternyire feküdt. A teste lösebekhez hasonló sebekkel volt borítva. A fején óriási seb tátong, amelyen keresztül kilacscsant az agyveleje.

Mindjárt a munkálatok megkezdésekor találták meg a súlyosan sebesült *Barkó Sándor* és *Révész József* csillogókat is, akik éppen a robbanás pillanatában fordultak be a folyosóba. *Révész* a folyosó bejáratánál állt, a mikor meglátta a robbanás lángját. Kiáltani akart, de szájába belec apott az égő bányalég és összeégette első szerveit. Sérülése igen súlyos, s orvosai minden percben várják a halált. *Barkó Sándor* a robbanás a falhoz vágta. Sérülése súlyos, de nem halálos s valószínűleg életben is marad.

Aztán hosszú ideig eredménytelenek maradtak a mentési munkálatok s csak ma délelőtt negyed tizenegy órakor akadtak rá *Fekete István* szellőztető fiú és délután két órakor, tizenhat órai szakadatlan munka után, *György Vilmos* szellőztető holttestére. *Obermayer Antal* bányamunkás és *Varga Vince* csillogó csak késő este kerültek elő a leszakadt sziklatömbök alól.

A pécsi-vasasi bányatelep Thommen-aknában ötszáz ember dolgozik. A bányában még sohasem fordult elő szerencsétlenség s magán a telepen is csak egy, a Wiesner-aknában, a hol három évvel ezelőtt történt hasonló eset. Akkor egy fiatal bányász kinyitotta a Davy-lámpát és ez okozta a szerencsétlenséget. Azóta, Wolf-féle lámpákat használtatja a társaság, a melyeket a munkás maga nem tud kinyitni.

A vasasi szerencsétlenség ügyében megindították a vizsgálatot a mely, sajnos, az elveszett emberek életét vissza nem adhatja, legföljebb pusztulásuk okát derítheti ki.

Pécsről táviratozzák a Magyar Távirati Irodának: A Dunagőzhajózási társaság szabolcsi bányatelepének vasasi tárnájában történt bányalégrobbanás áldozatait lassanként vonszolják ki a szerencsétlenség színhelyéről. A bányalégrobbanás áldozatai közül kettő még mindig föltalálatlanul a törmelék alatt hever. Ma hunyt el a szerencsétlenség hatodik áldozata, *Révész Imre* bányász. Az eddig megtalált munkások temetése tegnap délután ment végbe a lakosság óriási részvétele mellett. A hatóság széleskörű vizsgálatot indított annak kiderítésére, hogy kit terhel a felelősség a szerencsétlenségért. A Dunagőzhajózási társaság budapesti igazgatósága, valamint a bécsi igazgatóság, melynek közvetlenül van alárendelve a szabolcsi bányászat, egy-egy megbízottat küldött ki a színhelyre. A vizsgálóbizottság e két megbízott meghallgatásával teljesíti a vizsgálatot. Az áldozatul esett munkások majdnem

valamennyien családos emberek voltak és az özvegyeken kívül sok árvát hagytak hátra. A bányamunkásoknak az a véleménye, hogy a Dunagőzhajózási társaság gondoskodni fog az árvák és özvegyek ellátásáról.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Péntek: Délután: Postásflú és a hűga, bohózat. Este: Bob herceg, operetta. Rózsa Lili búcsúfellépte. (Páros bérlet.)
Szombat: Roland mester, opera. Bejz-pár búcsúfellépte. (Páros bérlet.)

Urhegyi Alajos képiállítása.

— Egy aradi művész festményei. —

Arad, március 24.

Amint már megírtuk, Urhegyi Alajos tanár, az aradi tájképfestők gárdájának egyik legtehetségesebb tagja, képei legjavából képiállítást rendez.

Urhegyi Alajos ecsetjét nem kell az aradi közönség előtt dicsérnünk. Az ő képei egytől-egyig megfelelnek magukért a kritika ítélőszéke előtt, aminek legékesebben szóló bizonyítéka az, hogy a Nemzeti Szalon legutóbbi aradi tárlatán minden Urhegyi-képet megvettek. És bár ez a művész igazán szinte túlzott szerénységgel húzódik vissza a nyilvánosság előtt való szerepléstől, mégis igen sok előkelő aradi szalon falán találkozhatunk a képeivel. Egyébként pedig úgy a művészi technika, mint a természet finomságainak szeretetteljes átérzése jellemzik az Urhegyi képeit, amelyek most kollektív kiállításba összegyűjtve kerülnek a közönség elé.

A kiállítás céljaira *Institoris* Kálmán polgármester átengedte a Weitzer János-utcai polgári fiúiskola disztermét, ahol már javában folyik a képek elrendezése. Körülbeül százhatvan kisebb nagyobb tájkép körül a kiállításon a közönség elé.

Szombaton délelőtt fejezik be a rendezési munkálatokat, és szombaton délután mutatja be a művész a sajtó képviselőinek az élvezetesnek ígérkező kiállítást. A nagy közönség számára vasárnap délelőtt nyílik meg a tárlat, melyet ingyen tekinthet meg bárki.

A polgári iskola izézesen feldíszített disztermében bizonyára meg fog fordulni mindenki, aki az igaz művészi alkotásoknak barátja; a képvásárló közönség pedig minden valószínűség szerint gondoskodni fog róla, hogy Arad meglehetősen elpetyhüdt képzőművészeti életének lendületet adjon azzal, hogy ennek az uttörő kollektív kiállításnak sikerét biztosítja.

* **Vendég a színházban.** Az *Erény utjai* mai előadását az tette nevezetessé, hogy Simonne szerepét Földi Fridától átvette egy ifjú színművész, *Chiari* Biri kisasszony, a Vígyszínház egyik legfiatalabb tagja. Kétségtelen, hogy a kisasszony színjátszó képességének legekiatásabb oldalát akarta bemutatni, ezért választotta ezt a jellegzetes szerepet fellépéséhez. Nos, ha a kisasszonynak volt bátorsága tehetségének jeleit ekkora szerepben nyilvánosságra hozni, nekünk is van bátorságunk megírni róla, hogy helyét megállotta ebben a szerepben. Ha szerződés célból lépett föl nálunk a művész, úgy azt hisszük, nem sok kereskedni valója van a direktciónak: elsőre megtalálta azt a tagját, a kit keresett. Mai szerepében legalább tetszést és sikert aratott. (a.)

* **A nászújszaka.** A párisi „Folies Dramatiques” csalogató című darabja miatt most egy érdekes szerződéseségi pörre van kilátás a francia fővárosban. Egy vidéki színház szerződött erre a darabra egy ismert nevű párisi drámai színésznő, aki miután aláírta a szerződést, elment a „Folies Dramatiques” színházba, hogy megnézzze a darabot, melynek fő-

szerepét játszania kell. Másnap levelet írt a vidéki színház igazgatójának, melyben tudtára adja, hogy nem tehet eleget szerződési kötelezettségének, mert nem vállalkozik olyan szerepre, melyben le kell vetkőznie és egy egész fevonást ingben végigjátszania. Mivelhogy ő drámai színész és nem — kokott. A vidéki igazgató most jussát a törvényen fogja keresni és bepörlí a színésznőt szerződészegés miatt. Érdekes, hogy a vetkőződési jelenet ellen egy színész tiltakozik és nem a — közönség.

* **A berlini udvari színházak ujjáépítése.** A porosz képviselőház költségvetési bizottságában, mint Berlinből jelentik, a pénzügyminiszter egy hozzáintézett interpellációra kijelentette, hogy a berlini operaház ujjáépítése, a jelenlegi épület lerombolásával s a szomszédos telkek hozzávételével, elhatározott dolog. Mindamelllett a háznak csak két év múlva kell majd az első részletet megszavaznia. A költségekhez az állam, a korona és Berlin városa együttesen fognak hozzájárulni. A másik udvari színházat: a „Schauspielhaus”-t, az ujjáépítés miatt, április végén bezárják és csak 1905. január elsején nyílik meg ismét.

A választói statisztika Aradon.

(Az összeírás kezdete.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, március 24.

Három nap óta folynak Aradon annak a statisztikának munkálatai, a melyet a választói jog reformja dolgában a belügyminiszter országszerte elrendelt. A városban hussanhatan végzik ezt a munkát, a kik e hó 20-án kezdtek meg a kiadott statisztikai lapok beszédését és összeírását.

A statisztikai adatok városokként, s azok kerületei szerint is összeírtnak, s így néhány hét múlva, ha a statisztika elkészül, megtudható lesz, hogy mennyivel szaporodnak meg Arad választó polgárai, ha a cenzust kor és adó szerint leszállítják.

Ez idő szerint Arad város választóinak statisztikája a következő:

Az I. kerületben van 6059 lélek, a választók száma 808, a kik tizenkét törvényhatósági bizottsági tagot választanak.

A II. kerületben 7086 lélek, 381 választó, 14 törvényhatósági bizottsági taggal.

A III. kerületben 7083 lélek, 543 választó, a kik 14 városatyát választanak.

A IV. kerületben 7148 lélek, 553 választó, 14 városatya.

Az V. kerületben 5779 lélek, 405 választó, és 12 városatya.

A VI. kerületben 6448 lélek, 589 választó 12 városatya.

A VII. kerületben 7245 lélek, 478 választó és 12 városatya.

A VIII. kerületben 7017 lélek, 812 választó, a kik 14 törvényhatósági bizottsági tagot választanak.

Arad város 58,800 lakosa közül 3514 választó van, Aradon tehát most minden tízenhat laborra jut egy választó. A választói jognak tervbe vett reformja szerint ez a reform lényegesen meg fog változni.

Az összeírás egész simán halad, csupán azon adatok összeírása jár nehézségekkel, a melyek az ipari alkalmazottak viszonyaira vonatkoznak: hogy mióta van alkalmazásban, vagy mióta van állás nélkül az alkalmazott, mi az oka a munkanélküliségnek stb. Ez adatokat a munkások vagy nem töltik ki, vagy megbízhatatlan adatokat mondanak be, s így a statisztika e részének előreláthatóan nagy gyakorlati értéke nem lesz.

Az összeírás munkálatai *Kilényi* János alszámvéző vezetése alatt folynak.

Katonatisztek bankja.

(Wrede Alfréd herceg engedélye.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 24.

Annak a sokat emlegetett, és sokat cáfolt hírnek, amely a *katonatisztek bankjának* megalakulásáról szólt, ma végre hiteles formában is megérkezett a bizonyossága. Arról van szó ugyanis, hogy már mintegy fél éve beszéltek, hogy óriási alaptőkével bank van alakulóban, amelynek egyedüli hivatása az lenne, hogy minden lukratív vállalkozást mellőzve, elsősorban a katonatiszteknek, másodsorban az állami hivatalnokoknak adjon módot arra, hogy zavaros anyagi viszonyukat előnyös kölcsönök és előnyös konverziók útján tőkéletesen rendezhessék.

Ezt a bank tervezői úgy vélik elérhetni, hogy úgy katonatiszteknek, mint az állami hivatalnokoknak összes adósságait oly módon konvertálná, hogy a konvertált összegeket azután az adósokra nézve igen könnyű, alig érezhető levonásokkal kapja vissza. Ezeket a 15—20 évre terjedő levonásokat az illetők fizetéséből maga az államkincstár tartaná vissza; ez azután megszüntetné azt a tömérdek panaszt, tömérdek nyomoruságot, amelylyel nem egy katonatisztnak és államhivatalnoknak kell a régi adósságai miatt küzdenie.

Bécsből táviratozzák, hogy az osztrák kormány ma megadta *Wrede Alfréd hercegnek az engedélyt*, hogy a fentemlített célt szolgáló hitelintézetet tíz millió korona alaptőkével megalapítsa. Így tehát kilátás van reá, hogy a közös hadsereg tisztjei és az osztrák államhivatalnokoknak nemsokára meglesz a maguk hitelintézete.

Nagyon valószínű, hogy az intézet sem a magyar honvédségre, sem a magyar államhivatalnokokra nem fogja működését kiterjeszteni, de annyi most már bizonyos, hogy a számtalan dementi dacára is pár hónap múlva már megalakul a katonatisztek bankja, amelyről már ez előtt három hónappal is megírtuk, hogy a terve készülöben van.

Megkorbácsolt ügyvéd.

(A térfi becsületéért.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, március 24.

Az összes bécsi lapok szerkesztőségei ma a következő levelet kapták:

Tisztelt szerkesztőség!

Steger dr. ügyvéd urat tegnap nyilvánosan hazug rágalmazónak nevestem, és kutyakorbáccsal arcába vágtam.

Kérem, sziveskedjenek ezen nyilatkozatomat közölni.

Teljes tisztelettel:

Beer Laura.

Ennek a rövid, de sokatmondó levélnek érdekes előzményei vannak, amelyekről mostanság tömérdeket beszélnek Bécs társadalmának minden rétegében.

Beer Tivadar, bécsi egyetemi rendkívüli tanár ellen fejtalanság miatt *Steger* dr. ügyvéd bűnvádi feljelentést tett. Ezt a feljelentést csak az esetben akarta visszavonni, ha *Beer* lemond tanári hivataláról, elhagyja Ausztriát és a bécsi mentők egyesületének nagyobb pénzüsszeget adományoz. A professzor, aki valószínűleg ludasnak érezte magát, jobbnak látta ezen feltételek kikörülésevel a szabad Svájc

virányait felkeresni, ahol tudvalevőleg semmi-féle bűnt ki nem adnak.

A Beer és Steger családokat valaha szoros baráti kötelék fűzte egybe és már-már úgy állott a dolog, hogy Beer rokon viszonyba is kerül mostani ellenségével. Arról volt szó ugyanis, hogy a tanár nőül veszi az ügyvéd egyik nővérét. Időközben azonban Beer megismerkedett mostani nejével, aki igen szép és megnyerő külsejű, husz esztendőss asszony; egymásba szerettek és a szerelemnek házasság lett a vége. Ettől kezdve az ügyvéd minden alkalmat megragadott, hogy gyűlöletét a tanárral éreztesse.

Tegnap este hat óra tájban a Wederthor-gasse 14-ik számú háza előtt egy egyfogatu bérkocsi állott meg, amelyben egy férfi és egy erősen lefátyolozott nő ült. Az illető házban van a Steger dr. irodája. A kocsi hosszú ideig állott már a kapuban, mikor Steger ügyvéd segítségével kíséretében megjelent az utcán. Ebben a pillanatban a lefátyolozott hölgy leugrott a kocsiról és ezzel a kiáltással állott az ügyvéd elé:

— Ön azt ígérte, hogy majd gondoskodik róla, hogy a házasságom boldogtalan legyen!

Ezzel hirtelen kutyakorbácsot rántott elő a kabátja alól, és többször rávágott az ügyvéd fejére. Az ügyvéd cilindere a földre repült, kíséretje pedig jobbnak látta kereket oldani. Maga Steger dr. is gyorsan visszavonult. Természetesen azonnal óriási néptömeg gyűlt össze, de a rokonszenves fiatal asszony ennek ellenére is egész nyugodtan visszamehetett a kocsijához, és elhajtattott. A közönségnek ugyanis rendkívül tetszett ez az egyszerűen elintézetli lovagias ügy.

Beerné azt állítja, hogy Steger ügyvéd férjét ártatlanul üldözi és ő, ha a mai inzultus folytán bíróság elé állítják, ezt be is fogja bizonyítani. Férje csak azért szökött meg, mert nagyfokú idegessége miatt a hosszantartó vizsgálat izgalma nem bírta ki és készen Lausannéból, ahol most tartózkodik, visszatérni, ha ártatlansága bebizonyítására salvus conductust kap. Steger dr. ki is jelentette, hogy nem fog addig nyugodni, amíg tökéletesen fel nem dülja az ő családi életüket és el nem éri azt, hogy elváljanak egymástól.

A megkorbácsolt ügyvéd Bécs egyik legelső kriminálistája, aki híres remek védőbeszédeiről, és nagy jogi képzettségéről. A bántalmazás miatt feljelentette Beernét a rendőrségnél. A bécsi közönség izgatottan várja a dolog fejleményeit.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi állami tisztviselők körének választmánya ma délután öt órakor Kossinsky Viktor elnöklétével ülést tartott, amelyen a holnap tartandó közgyűlés tárgyait vitatták meg. A megüresedett titkári állásra Ifj. Schweiggeri Pétert, az ellenőri állásra Jenni Istvánt, a megüresedett választmányi tagságra Bajtay Mihályt jelölték. Különösen érdekes tárgya volt az ülésnek az önhibájukon kívül rossz hiteltviszonyba esett tisztviselők ügyének rendezését célzó kérdés, amelyre nézve a közgyűlés valószínűleg az országos tisztviselő intézetnek konkrét javaslatot fog tenni.

(*) Szabók közgyűlése. Az aradi férfi és női szabó iparosok szakcsoportja március hó 25-én d. u. 4 órakor az ipartestületi nagyteremben rendkívüli közgyűlést tart, amelyre a szakársakat oly figyelemmel hívták meg az elnökség, hogy arra saját érdekükben minél nagyobb számban jelenjenek meg.

Virágvasárnap előtt.

(Zilahyné Aradon marad. — Rózsa Lili búcsúja. — A Bejczy pár utolsó fellépte. — Távozó és új tagok)

— Az Aradi Asszony-tudósítójától. —

Arad, március 24.

Pár nap óta lázas munka, sürgés-forgás van az aradi színházban. Közeledik a virágvasárnap, sőt már itt is áll a küszöbön. Ez pedig a színészek életében fordulópontot jelent. Ekkor járnak le a szerződések, távoznak azok, akik más társulat kötelékébe lépnek és játszanak helyettük friss erők, ismert és nem ismert színészek, akik duzzadó ambícióval köszöntnek be az új állomáshelyre.

Az aradi színház legújabb eseménye az, hogy Zilahyné Singhoffer Vilma asszony, színházunk kitűnő opera primadonnája, felbontotta a Népszínházzal kötött szerződését és továbbra is Aradon marad.

Ez az elhatározása kétségkívül örvendetes dolog, mert a mi művészi ensemble-ünk alig nélkülözhetette volna Zilahynét. A Porcsolt Kálmánnal kötött szerződés értelmében Zilahyné szeptember 1-én lépett volna a Vigszínház kötelékébe, oly kikötéssel, hogy havonként kétszer 3—3 estén át vendégszerepelhet Aradon is. Ez még eiviselhető lett volna a rendezés és a művészi igazgatás szempontjából is, bár bizonyos megkötöttséget teremtett volna. Porcsolt azonban tudvalevőleg megbukott, helyét Vidor Pál foglalta el, aki magáévá tette Zilahyné szerződését, azonban némi módosítással. Kifogásolta ugyanis azt a pontot, mely a havonkénti szabadságolásokra vonatkozott, ennek ellenében viszont ezer koronával több fizetést ajánlott fel a művésznőnek.

Zilahyné ez ajánlatot visszautasította, hogy Aradnak tett ígéretét beválthassa s az itteni színpadon felléphessen. Mivel a szerződés most már teljesen megszűntnek tekintendő Zilahyné egészen Aradé marad, ami nagy nyereség a színháznak is, közönségnek is.

E nevezetes hír eljutságolása után áttérhetünk a küszöbön álló búcsuzásokra.

Holnap, pénteken, érdekes estéje lesz a színháznak. Elbúcsúzik az aradi közönségtől Rózsa Lili, a társulat primadonnája. Az a Rózsa Lili, akinek nevéhez tucat számra fűződnek sikerei a legkülönbözőbb daraboknak. Legkülönbözőbb? Igen a legkülönbözőbb darabok sikerei. Operettekről felesleges szólnunk, hiszen alig van közülük egy is, amelyet nem Rózsa Lili segített sikerre.

Avagy kell külön emlékeztetnünk valakit is a „Pillangó kisasszony“-ra, a „Figaró lakodalmá“-ra, a „Szulamit“-ra, a „Gyurkovics leányok“-ra? Szavazni lehetne afőltt, vajjon a drámai színésznőt, avagy az operett primadonnát búcsúztatjuk-e.

Akármi képp is legyen ez a búcsú, elég a szomorúságból annyi, hogy búcsúról van szó. A társulatnak attól a tagjától kell elválni, aki egyik legértetebb ereje volt egy néhány színházi szezonnak.

Sajátságos véletlen, hogy Rózsa Lili és a társulat jövődő primadonnája helyet cserélnék egymással. Anélkül hogy párhuzamot vonnánk a két primadonna képességei közötti megvagyunk győződve arról, hogy a debreceni közönség nagyon meg lesz elégedve Rózsa Lillivel. Es evel megadtuk Rózsa Lilinek azt az elismerést, amelyet ő bőségesen érdemelt ki tőlünk.

Holnap este a „Bob herceg“-ben, legfényesebb szerepében búcsúzik el tőlünk Rózsa Lili. Ez a búcsuzás nemcsak az övé, a miénk is. Szeretettel, kedvvel fogunk visszaemlékezni az aradi színház legfényesebb primadonnájára, valamint szerződése tőlünk máshova költi.

Rózsa Lili után a Bejczy pár vesz tőlünk búcsút. Az aradi színház egyik legnagyobb klasszisu tagja kétségkívül Bejczy György tenorista, aki virágvasárnaptól Kracsányi temesvári társulatához szerződött. A felesége, Répássy Gusztó szintén kiváló énekesnő, vele együtt távozik s a művészpár szombaton búcsúzik el az aradi közönségtől Zichy Géza gróf Roland mester című operájában.

Gazdy Aranka és Könyves Jenő már elbúcsúztak. Gazdy utódja, T. Hadrik Anna, virágvasárnap megjelen s már a jövő héten valószínűleg fellép. Sok dicsőséget hallottunk róla, bemutatkozása elé nagy érdeklődéssel nézünk.

Felhá Rózsi, az új primadonna, régi kedvence az aradi közönségnek, a kit nem kell felledeznünk. Épp úgy a zseniális Szadai Ferencet sem, a ki szintén „háza“ jön. Kiváló erőssége lesz mindkettő az aradi társulatnak, a mely még néhány jó taggal felfrissítve kezdi meg virágvasárnapot az új színházi évet.

A szabálytalan kerékpározás.

(Jelenet az utcáról.)

Arad, március 24.

Lapunk más helyén megírjuk a Központi szálló elgázolt hetesének bajait. A rendőrség szabálytalan kerékpározás miatt megindította ellene az eljárást. Mához két hétre A. ur tanítja B. urat kerékpározni.

A. Üljön csak fel bátran! Az egész csak kicsiség. Jobbkézrel megragadja a kormányrudat, balbát ráteszi a pedálra és egy terpeszgrással a nyeregben terem. Így! (Mutatja.)

B. Ez az egész? Hiszen ez semmi! (Felül és rögtön le is esik.)

A. Nagyon jól van, fiatal ember. Önből még lehet valami. Próbálja meg újra!

B. (félőken.) Előbb talán theoretice tanulnám meg.

A. (előzékenyen.) Oh kérem, amint tetszik! (Előveszi a „Szabályos kis kerékpározó a mellényzsebben“ című kézikönyvet és olvassa.) Ballábnyújtással jobbláblendület baira, fejhajtás előre, nehézkedés hátra, terpeszüléssel a nyeregben. Érti?

B. Nem. Hogy van ez a história?

A. Nézze. A balbát kinyújtja, a jobbláblat lendíti, a fejét lehajta, nehézkedik és terpeszül. Ez csak világos, ugye?

B. (Nem mer nemet mondani.) Valószínűleg. Es hogy van tovább?

A. Ezek után a szabályos kerékpározás a fő. Mert amikor az ember behág a pedálba, abban a pillanatban már kihág is, ha nem vigyáz. A főelv: hasat be, mellét ki, fejét fel, lábat le, és állj, mint a cövek!

B. Nagyszerű! Es hátha menni akar az ember?

A. Menni? Annál mi sem egyszerűbb! Akkor leszál a bicikliről és megy. Ha pedig a biciklin akar menni, akkor szem előtt kell tartani azt, hogy semmit sem kell a szem előtt tartani, mert különben nem lát az ember. Azonfelül jobbra előzz és balra hajts. Kihajolni veszélyes. A köpködés a kocsibelsejében szigorúan tilos. Kéretik nem dohányozni. Ne rabi zahoda.

B. Mit beszél? Hiszen ez nem kerékpározás! Ez a vasuti kocsikban van föllírva!

A. (idegesen.) Nekem meadja, a tanárnak? De fő a szabályosság. Szabályosan pedig csak így lehet kerékpározni. Ezenfelül köteles a kerékpáros igazolni, hogy a balhónalján egy keresztalakú anyajegy van.

B. Hát ez mire való?

A. Es a jegy tudniillik belépésre jogosít. Tudniillik a pedálba való belépésbe. Ennek a lépésnek azonban sosem szabad ballépésnek lenni. Ellenben

a kutya ugat. Allj elő vén Márkus, vedd le a süveget! (Ordít.) Bu, bu! Én vagyok az új községi fajbika! Buuu . . .

B. (Rémülten.) Segítség! A szerencsétlen ember megötrüt!

A. (Felkap a kerékpárra.) Én vagyok a fajbika, meg a berlini pápa! Buu . . .

A sarkai rendőr: (Gyönyörködve néz A. után.) Végre egy ember, aki szabályosan kerékpározik!

(A függöny legrövidül.)

—zab.

HIREK.

Dal a nagylaki bárányról.

Arad, március 24.

Minden bárány négy lábón jár
Az egyensúly végett,
S míg a ló rug, kutya ugat,
Addig ő csak béget.

Nevezetes még ez állat
Arról is, hogy néha
Tehetséges houatyáknak
Adják ajándékba.

Nemzetiszín nyakkendőt is
Tesznek a nyakára,
S ezért van, hogy ily báránynak
Igen szép az ára.

S ezért van, hogy Nagylakon is
Ki tudja, hogy hányszor,
Fuvardijakra gondolva
Igy sóhajtott Sándor:

Ha már képviselő lettem,
Sok izgalom árán,
Lenne enyém a fuvardij,
S tiétek e bárány!

—zab.

— Riasztó hírek a királyról. Budapesti tudósítónk táviratozza, hogy a mai délután folyamán Bécsben, majd Budapesten riasztó hírek terjedtek el, hogy a király hirtelen súlyosan megbetegedett és hogy a legrosszabbtól lehet tartani. E híreket azonban a késő délutáni órákban hivatalosan megcáfolták.

— Gyümölcsoltó Boldogasszony. A keresztény világ holnap, pénteken Mária-ünnepet ül: Gyümölcsoltó Boldogasszony napját, amely első ünnepe a tavasznak s annak emlékére van szentelve, hogy Gábor arkangyal e napon jelent meg Máciának és kijelenté előtte, hogy fiút fog szülni, aki Jézusnak hívatik. Az ünnep alkalmából a minoriták templomában d. e. 10 órakor fényes istentisztelet lesz, a melyet Csák Cirjék dr. tartományi rendfőnök mond. Reggel 8 órakor Andrássy Rezső, fél 10 órakor Román József főgimn. tanár, d. u. 3 órakor pedig Fényes Lajos tört. szent beszédet.

— Szentgyakorlatok a minoritáknál. A nagyhét első napjaiban: vasárnap, hétfőn, kedden és szerdán a minoriták templomában az intelligens közönség számára szent gyakorlatok tartanak. Régi óhaja teljesül ezáltal a hívő közönségnek, mely ezen idő alatt a közönséges s inkább népnek szóló prédikációktól eltérőleg, műveltségéhez és magasabb nivón álló értelmiségéhez mért lelki oktatásban részesül. Nem a hitélet vezetőin, nem is a hívek hitidegségén mullott, hogy ezideig ilyenmő lelkioztatások nem voltak nálunk életbeléptetve, hanem egyedül a régi templom szűk volta képezte az akadályt, mely sehogysem volt képes a halgatók számát befogadni. Az új templom felépítésével ez az akadály megszűnt s azért Csák Cirjék dr. rendfőnök a hívek óhaját teljesiten-

dő elhatározta, hogy az intelligens közönség számára külön böjti szentbeszédet tartat, melyre a következő meghívót s programot küldte széjjel:

Isteni Megváltónk szenvedésének szent emlékére, a hívő lelkeknek az Ur Jézus iránt való szeretetük megerősítésére s az élet ezer gondjaiban megedzésére az intelligens közönség számára szent elmélkedéseket tartunk, melyekre kedves híveinket az Ur Jézus nevében meghívjuk. A szent elmélkedéseket It Monay Ferenc minoritarendi áldozópap s theologiai tanár vezeti. Sorrend: Március hó 27 én d. u. 5 órakor: Bevezető, előkészítő beszéd. Március hó 28 án d. e. fél 11 órakor csendes szent mise, utána az I. szent elmélkedés. Március 28-án d. u. 5 órakor II. szent elmélkedés, utána litánia az Üdvözítő szenvedéséről. Március 29 én d. e. fél 11 órakor szent mise és a III. szent elmélkedés. Március 29 én d. u. 5 órakor IV. szent elmélkedés és litánia az Üdvözítő szenvedéséről. Március hó 30 án d. e. fél 7 órakor szent mise s az V. szent elmélkedés. Március hó 30-án d. u. 5 órakor a VI. szent elmélkedés s litánia az Üdvözítő szenvedéséről. Arad 1904. március 24. Róm. kath. plébánia.

— Tisza István vakációja. Budapesti tudósítónk táviratozza: Tisza István gróf miniszterelnök szombaton két héti tartózkodásra gesztí birtokára utazik. Ott fogja a képviselőház egész szünetét eltölteni, de magával viszi titkárját is, hogy az esetleg elintézendő sürgős ügyek halasztást ne szenvedjenek.

— Új beosztás a belügyminiszteriumban. A belügyminiszteriumban új munkabeosztás lesz szükségessé. Simonsits Béla miniszteri tanácsos hosszabb szabadságra megy a napokban, s ez teszi szükségessé az új beosztást. A megyei ügyosztály vezetését az ő távolléte idejére Kaffka László miniszteri tanácsos, a városi és községi ügyosztályt pedig Némethy Károly miniszteri tanácsos veszi át.

— A motorkocsik jegykiadása. Az aradi és csanádi egyesült vasutak állomás-képviselősege felhívja az utazó közönség figyelmét arra, hogy f. évi április hó 1-ével a csanádi vonal motormenetelnek Arad állomásból való indulásával egyidejűleg menetjegyek nem a motoros a kaulauznál, hanem a személypénztárnál váltandók. Igyekezzenek tehát az utasok jegyüket a pénztárnál megváltani, mert a jegy nélkül beszállék pótdíjat fizetnek.

— Sándor Pál afférja. Tudvalevő, hogy Sándor Pál országgyűlési képviselő Münnich Aurél és Kubinyi Géza útján provokálta Magyar Gyulát, a Magyarország szerkesztőjét, a lapjában Sándor Pál ellen megjelent támadó cikkért. Magyar Gyula Petrasovich Géza és Ifj. Schulhof Géza dr. segédeit bizta meg az ügy elintézésével. Az affér ma nyert elintézését, még pedig olyképen, hogy Magyar Géza segédei kijelentették, hogy felük visszavonja a Sándor Pál magánbejelentését sőt kifejezésüket. A segédek ezt jegyzőkönyvbe foglalták s erről azonnal értesítették Sándor Pált.

— Jaime herceg ékszerai. Páris-ból feltűnő hírt jelentenek. Jaime bourboni herceg Szentpétervárról a mai nap táviratozott Froment párisi ékszerésznek s megkérte, küldje utána nála deponált gyémantjait, mert a keletázsiai harctérre indul, s az ékszereket az orosz fővárosban szeretné megőrzés végett letenni. A távirat óriási meglepetést keltett, mert a hercegnek több millióra becsült ékszereit tegnap a hercegi család egy szolgája a herceg felesége nevében elvitte az ékszerészről. Azt hiszik, a nagyértékű ékszereket elszikkasztották.

— Az aradi román lap a román papokról. Az aradi a Tribuna zarándi szociálista zavargásokról irt vezércikkében bírálat tárgyává teszi azon

okokat, a melyekből a szociálista mozgalom, különösen a románok között táplálkozik. Az egyik ok szerinte a rossz közigazgatásban rejlik, mert többnyire oly községekben történnek szociálista zavargások, a hol a „községi jegyző szípolozza a népet.“ Azonban a felelőségnek nagyobbik súlya a papokra és tanítókra hárul. Bevallja a „Tribuna“, hogy a papok nem állanak a kultúra azo magaslátán, hogy a népnek valódi lelkipásztorai volnának, tehát fel sem világozhatják a népet, a mely így erkölcsi támasz nélkül, az álapostelokat vakon követi. Cikkíró ismer nagyon sok papot, a ki még újtságot sem olvas soha. Ilyen pap pedig nem képes a népet felvilágosítani akkor, a midőn ő maga is a legnagyobb ignoranciában él.

— Érdekes epizód játszódott le ma délelőtt — mint budapesti tudósítónk táviratozza — a miniszterelnök szobájában. A díósgyőri vas- és acélgyár teleptulajdosainak nagy küldöttsége járt Tisza István grófnál valami kérvény ügyében. Mikor a deputáció szónoka a kérvény ismertetésével végzett, egy hirtelen fordulattal megragadta az alkalmat arra, hogy üdvözölje a miniszterelnököt a parlamenti rend helyreállításáért.

Tisza István gróf megköszönte a váratlanul jött ovációt. Örömmel látja — ugymond — hogy a magyar szivekből még nem halt ki a közérzületnek az a foka és alkotmányos intézményeinknek az a szeretete, mely a szellemi és anyagi haladást feltételezi. Ő sok kötelességet teljesített, midőn megtette azt, a mit tett, a történekeért azonban jól esik neki az ismerés szavait hallani.

— A városi árvaház igazgató választmánya ma délután Institoris Kálmán polgármester elnöke alatt ülést tartott. A folyó ügyeket le tárgyalva, az igazgató felolvasta Bartos István már eltávozott tanító lemondását. Lemondásában elmondja, hogy az árvaházi nevelőknek mily nehéz és felelősségterhes munkakörük van, kivált Aradon, hol annyi romlott erkölcsű árva került össze. Az üresedésbe jutott állásra Supka Károly okl. tanító választatott meg. A távozó tanító a budapesti Klottid szeretetházhoz nyert meghívást. Batiné Béla jelenlegi tanítónak sorozás miatt szabadság adatott s egyelőre mindkét nevelő teendőit az igazgató látja el. Az igazgató előterjesztésére egy romlott erkölcsű s rossz magaviseletű gyermek kihelyeztetését határozták el.

Az ülésen jelen voltak: Institoris Kálmán elnök, Ábrai Lajos, Bing Vilmos, dr. Csák Cirjék, Demonkos Lajos, Kohn S. N., dr. Posgay Lajos, Rametey F. Károly, Rieger Imre, dr. Robitzek Ágoston.

— A miniszterelnök a szabó-sztrájkáról. A budapesti szabómesterek — mint tudósítónk táviratozza — ma nagy küldöttséggel tisztelegtek Tisza István gróf miniszterelnökknél, hogy tőle oltalmat és pártfogást kérjenek az ekziszcenciáikat veszélylyel fenyegető sztrájk miatt. A miniszterelnök kijelentette, hogy a modern bérmozgalom különféle visszaéléseket hoz felszínre, de azért van a törvény, hogy ezekkel szemben oltalmat nyújtson. Ha konkrét eset fordul elő s a sztrájk miatt kárt szenvedők feljelentést tesznek, gondoskodni fog, hogy a szigorú büntetés el ne maradjon.

— A polgármesterek kongresszusa. A tavaszszal, május havában, Nagyváradon tartják meg a magyar polgármesterek szokásos kongresszusukat. Az összes törvényhatósági joggal felruházott városok polgármesterei részt vesznek a tanácskozáson, amelynek egyik fontos tárgya a városi tisztviselők fizetésrendezése lesz. A város vendégei megzemlélik Nagyvárad alkotása-

it is, amelyek közül a két legújabb és legnevezetesebb, a városháza és a villamos mű.

— **Kardpárbaj.** Ma délelőtt, a Malone-vívóteremben kardpárbajt vívtak *L.* tartalékos honvédhuzárhadnagy és *B.* városi tisztviselő. A párbajban az utóbbi a mell alsó részén kapott hosszabb sebet, a mire a harcképtelenséget konstatálva, a viaskodást beszüntették. A párbajra hevesebb összeszólalkozás adott okot.

— **Frigyes főherceg udvarából.** Pécsről táviratozzák: *Frigyes* főherceg leányával, *Henriette* főhercegnővel, a pármái herceggel és *Schwarzenberg* hercegnő udvarhölgygyel eredményes szalonkavadászat után ma reggel 8 órakor Mohácsról jövet innét a pécs-budapesti gyorsvonattal Kelenföld-Hegyeshalmon át Pozsonyba utazott. Frigyes főherceg Peelmonostor falu izr. hitközségének egy új templom építésére 400 koronát adományozott.

— **Az aradi ügyvédi kamara.** közzé teszi, hogy dr. *Illés* László ügyvéd irodáját Gyorokról Mária-Radnára helyezte át.

— **Ellopott ünnepi bankett.** A tolvajlások krónikájában páriját ritkítja az az eset, ami március 15-én este történt a békésmegyeri Uj-kigyóson. Az esett meg ugyanis, hogy a felbékelt suhancok ellopták az egész banketthez társaság halvacsoráját. Kedden este történt, hogy a Grün-féle vendéglőben meg volt rakva az asztal jóféle halpaprikával; a terítékek készen várták a szabadságlakomára gyülekvő kigyósiakat. Mikor aztán Grün vendéglős az első vendégeket bevezette a nagyterembe, álmélkodva látta, hogy a halvacsorának hült helye van. Eltűnt minden, talastul, tányérostul. A tolvajlást hét suhanc követte el.

— **Halálozás.** *Kohn* Fülöp battenyai fakereskedő, az ottani izr. hitközség elnöke, Csanádmegye törvényhatósági bizottságának tagja, az aradi kereskedelmi- és iparkamara kültagja 60 éves korában elhunyt.

— **A szegedi nyomdász-sztrájk.** Szegedről írják: Tegnap az a veszedelem fenyegette a szegedi lapokat, hogy ma reggel nem léphetnek a közönség elé, vagy ha igen, kis terjedelemben, azonos tartalommal jelennek meg, mint az őszi általános nyomdászstrájk idején Aradon és Nagyváradon történt. Nagy forrongást okozott ugyanis a szegedi nyomdai munkások körében, hogy a rendőrség *Berger* Jenő nyomdász följelentésére *Gyürey* Rudolfot, a Várnay-cég első gépmeisterét s *Gábor* Simont, a Traub-cég sztrájkoló gépmeisterét kihallgatásra beidézte s a kihallgatás után a királyi ügyész hozzájárulásával *elzárva letartóztatásba helyezte*. *Berger* azt a vádat emelte Gábor, Gyürey s még több társuk ellen, hogy megtámadták, megverték azért, mert ő, mint a sztrájkszövetségen kívül álló nyomdász, a magyarországi nyomdász-szervezet által bikált *Traub*-nyomdában munkát vállalt. A rendőrség a följelentetteknek ezen állítólagos cselekedetében csoport által magános ellen elkövetett erőszakot látott s e cím alatt előzetes letartóztatásba helyezte a megnevezett két nyomdai munkást. E miatt az összes szegedi munkások sztrájkolni akartak, a tény azonban az, hogy a lapsedők este fél 9-kor pontosan megjelentek a nyomdában s elvégezték dolgukat. Este a rendőrfőkapitánynál a királyi ügyész közbenjöttével tárgyalás folyt a nyomdatulajdonosok és a letartóztatottak jogi képviselője, *Debay* Gyula dr. között. Megállapodás azonban nem jött létre s a letartóztatottak fogva maradtak. Holnap Szegedre érkezik a bpesti központ kiküldöttje s alapos remény van rá, hogy kielégítő megoldást találunk.

— **Az aradi kerzó látványosságja.** Az a gazdag fényképsorozat, melyeket *Weisz* Hugó fényképész ma nem kevesebb mint tíz kirakatban elhelyezett. Ezen sorozatokban mutatja be a fényképészet legújabb vívmányait, melyek mindenütt lekötik a nézők figyelmét. Közönségszép a Pigment-nagyítások, a tanulmányfők,

szép női és gyermek fejek, platin képek, gyermekfelvételek, matt fényképek, bál felvételek, a nőgyógyászati estélyéről való jelmezképek, kisebb különböző színű pigmentek, továbbá egy művészi családi platin összeállított csoportfénykép, lefotott háttérrel, igen sikerültek a villany fény melletti felvételek is. De legnagyobb felütést keltenek igazán művészi felfogásu *szines képei* melyeket eddig az országban kevesen kultiváltak; *tajképei és tanulmány fejei*. Minden egyes kép új irányt mutat és valóságos *festmény*-számba megy. Mindezek *Weisz* Hugó fényképész kiváló ízlését és sokoldalúságát dicsérik, a ki nem kiméli időt és fáradságot, hogy minden modern dolgokban a közönségnek örömet is szerezhesen munkájával. Minden egyes sorozaton látható, hogy sokat látott, utazott modern ember, kinek műtermét, már nemcsak a közönség, de sok szakember is érdekődéssel kíséri.

— **Az elgázolt hetes furfangja.** Megirtuk, hogy *Gróza* Miklóst, a Központi Szálló hetesét kerékpározás közben egy teherkocsi elgázolta. Ezen ügyben a rendőrség által indított vizsgálat kiderítette, hogy az egész elgázolási mese nem volt egyéb furfangnál, amelylyel Gróza a rendőrséget fel akarta ültetni. Tényleg úgy áll a dolog, hogy Gróza egy barátjától kölcsönvett kerékpáron óriási sebességgel hajtott ki a Széchenyi-utcából az Andrássy térre. Ép akkor haladt arra egy egyfogatu postakocsi. A kerékpár neki ment a postakocsi hátsó kerekének, Gróza lebukott, a kerékpár pedig összezuzódott. A furfangos hetes, látván a bicikli szomorú állapotát, gondolt merészet és nagyot. Hazacipelte a biciklit; ágyba feküdt és kijelentette, hogy ő el van gázolva. Így akart kibujni az alól, hogy a kerékpárt meg kellessen fizetnie. A turpisság azonban kiderült és most Grózának, azonfelül, hogy fizetnie kell, a kihágási bírósággal gyűlik meg a baja. Szabálytalan kerékpározás és a hatóság félrevezetése miatt megindították ellene az eljárást.

— **Elfogott tolvajok.** Mult hónap 21-én egy urasan öltözött fiatalember állított be *Kis* Józsefné született *Kozák* Teréz Alsó Molnár utca 21-ik szám alatt levő lakására és kvartélyt kért. Hamarosan meg is a kudolt az asszonnyal; elmondta, hogy ő *Fried* Jenő *debraceni* származásu kereskedősegéd és csakhamar meg is nyerte szállásadójának bizalmát. Másnap éjjel azután összeszedte *Kis* Józsefnek minden ruháját és köszönet nélkül távozott. A 80 korona erejéig megkárosított asszony jelentést tett a rendőrségnek a lopásról. A hosszú ideig tartott nyomozás végre sikerre vezetett; a tolvajt tegnap *Békésen* elfogták és értesítették erről az aradi rendőrséget is. *Green* Nándor tb. főkapitány ma Aradra hozta a bűnös fiatal embert, aki kihallgatása alkalmával bevallotta, hogy igazi neve *Goldschmidt* Sámuel; mezőúri, rosvott multu egyén. Bevallotta azt is, hogy egy *Fodor* József (igazában *Nagy* Sándor) nevű társával e hó 15. és 16. lka közt feltörték *Dukát* Mihályné békési lakos szekrényét, és onnan 29 korona készpénzt és négy darab takarékpénztári könyvet lopott el. A könyvek közül egy 300, egy 376 és kettő 8—8 koronáról szólt. Nagyot kőrizik, *Goldschmidt*et pedig átszállították az ügyészség fogházába.

— **Sikkasztás egy szövetkezetben.** *Nyittról* táviratozzák, hogy *Chudacsik* Ferenc, a köpödi fogyasztási szövetkezet teljhatalmu megbizottja 31,000 korona elsikkasztása után megszökött. Azt hiszik, Amerika felé vitorázott.

— **Kézrekerült csalóbanda.** Budapestről jelentik: Nehány nap óta sűrűn érkeztek följelentések a főkapitánysághoz, a melyekben kimagasló társadalmi állásu urak panaszkodtak amiatt, hogy egy csalóbanda kizsákmányolta őket. A rendőrség széleskörű nyomozást indított, amelynek meg is volt az eredménye. Letartóztatva ugyanis *Braun* Adolf rosvott multu, a fővárosból örökre kitiltott álánélkülli kereskedősegédet, aki sorra járta a nevesebb embereket és mindegyiktől kisebb-nagyobb összegeket csalt ki a szegény gyermekkerület száma. A csalóknál három testvér segédkezett neki: *Guttman* Henrik, Sándor és Odón. Mind

a három többször büntetett csaló. Ezek a gyermekkerület-egylet március végén tartandó művésztélyére hamisított belépő-jegyeket árusítottak. Ezeket szintén letartóztatták s *Braun* Adolfal együtt átadták az ügyészségnek.

— **Football keringő.** Az idő kérélméletlen vasfoga mindent összerag. A *Kis Kohn* addig keresték, míg megtalálták, s mikor megtalálták, akkor meg sutba dobták. „*Döngi döngicselve*” szólott a kis méhecske egyik virágról a másikra, egyik ajkáról a másikra, míg végre teljesen elszállott messze keletre s most talán az orosz japán harcotéren fűtőfűszik a győzelmes japánok. Ma már a verikis sem játsza, hogy: „*Londonban hej*...” A cakewalke divatos táncára régen ráborult a mult mindent elfelejtő fátyola. De ne essünk kétségbe. Az e téren kísérletező találékony párisiak egy új dologgal állottak elő, melylyel még a cakewalknál is több s nagyobb sikert fognak elérni, mely hódítani fog a kis diákok körében. A párisi egy legújabb szüleménye a *Football-keringő*. Maga a név már elég megmagyarázza a tánc lényegét: nem egyéb ez, mint keringőbe oltott labdajáték. Ez a tánc már természeténél fogva nem annyira a szalónok számára készült, mint inkább a szabadban rendezett multságok számára. A keringő tetszetős szabályai a Football-játék szabályai alapján épültek fel. A párok épp ol csatársorban helyezkednek el, mint a tényleges footballozásnál. E keringőben meg van minden kellék: a lapda, a goal s az ellenfél. Így tehát nagyon természetes, hogy a legelénkebb szerepe van e játék-keringőben, vagy mondjuk: a keringő játékban a kecses női lábaknak, melyek a keringő ritmusaira rugják a labdát s emelik lábukat. Meg van tehát a tánc, mely ép oly multságos és érdekes lesz, mint a mennyire új — és ostoba.

— **Meglepott raktár.** *Friedmann* Ignác *galsai* kereskedő raktárából elvittek több zsák lisztet, két oldal szalonnát és sötét. A világsi c endőrség nyomozza a tetteseket, de eddig nem sikerült őket kézrekeríteni.

— **Jótekonyság.** Az aradi siketnéma iskola részére újabban a következő emberbarátok kegyeskedtek a polgármesteri hivatalba adományokat beküldeni. *Meszlényi* Gyula szatmári püspök 40 kor., gróf *Esterházy* J. Géza (Gárdony) 20 kor., báró *Harkányi* Frigyes (Bpest) 5 kor., Aradi cipészek termelő szövetkezete 2 kor., dr. *Vancsó* Gyula (Bpest) 5 kor., dr. *Hámory* László 10 kor., dr. *Remetey* F. Károly 20 kor., özv. *Nikodém* Jánosné 20 kor., *Nikodém* János 5 kor., *Nikodém* Lajos 5 kor., dr. *Bácskay* Béla 5 kor., dr. *Brück* Gyula 5 kor., *Winter* Adolf 10 kor., özv. *Boros* Beniné 10 kor., özv. dr. *Darányi* Jánosné 10 kor., *Zemplényi* Sándorné 10 kor., *Arkay* Kálmán (Bpest) 40 kor., *Seidner* Bernát (Berzova) 10 kor., *Vésztő* közég 10 kor., Aradmegyei Takarékpénztár 50 kor., *Melicher* Gyula (Abasár) 5 kor., Aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatósága 100 kor. és az Aradi Kereskedők Köre 4 kor. Mindezekért a nemeslelkű adományokért ezen a helyen is forró köszönetet mond *Insitoris* Kálmán polgármester, a felügyelő bizottság elnöke.

— **Borpróba a képviselőházban.** Parlamentben sok minden megtörténik, amit a törvényhozó urak művelnek. nem mindig — törvényhozás, sőt néha az ellenkezője, de olyan aktus, mint a minap a bajor képviselőházban, még ritka parlamentben folyt le Európában. Az aktus nem volt kellemetlen, a mi abból derül ki, hogy a képviselő urak nem untak bele egyhamar, sőt majdnem ementek az — obstrukció határáig. Ez a szokatlan parlamenti munkásság egy kis *borkóstolás* volt, még pedig hivatalos *borkóstolás*. A dolog úgy történt, hogy két bajor honatyát, *Wolff* drt és *Lotichius* drt, a nemzeti liberális párt tagjait, akik két jó bortermelő-kerületet képviselnek, igen kellemes kéréssel keresték föl a választóit. Több, mint százféle különböző finomságú rajnai bort küldtek nekik, azzal a szives kéréssel, kóstolnák végig valamennyit és adnának róluk írásos véleményt. A képviselőnek mindenhez kell értenie, ért tenát bizonynyal az ilyesmire is. A két honaty szives áldozatkésztséggel vállalkozott a dologra, de kikérték törvényhozó társaik kölégiális segítségét is. A sok mosolygós büntőit odavitték a parlament büfféjébe és hogy

teljesen hiteles véleményt adhassanak, a parlament minden pártjától meghívtak három-három képviselőt, természetesen olyanokat, akikről joguk volt föltenni, hogy — értenek ehhez a dologhoz. A képviselő urak nagy szeretettel látták földadatuk teljesítéséhez és a gyülekezet este tizenegy órától éjfélig ülésezett. Ekkorra már a kérdés voltaképpen — kimerült. A véleményeket a képviselő urak írásba foglalták és azzal a megjegyzéssel küldték el a választóknak, hogy hasonló kérdésben mindig szívesen állanak rendelkezésükre.

— **Küzdelem a gyermekért.** Megrendítő dráma játszódott le a napokban a bars megyei Vezekényi községben. Mándi Szabó Pál nevű lótlakos ezelőtt nyolc évvel feleségül vette Beke Imre nevű vezekényi lakos leányát, a kivel pár évig békés egyetértésben élt, de később meg-hasonlott vele s ennek következtében másfél évvel ezelőtt az asszony ott hagyta az urát és hazament a szüleihez Vezekénybe s magával vitte a négy éves kis fiát is. Szabó Pál nem nagyon bántotta ez, de annál inkább fájt neki, hogy az asszony a gyermeket is elvitte. Meg-indult tehát a harc a gyermekért, de Mándi Szabó Pálnak nem volt szerencséje. Embereket fogadott fel, hogy a gyermeket lopják el az anyától, a mi nem sikerült. Ezután a bírósághoz fordult. Ügyvédet fogadott, de a gyermek még sem került vissza az apai házhoz. Végre megunt a sok kísérletezést. Utolsó lépésre határozta el magát. A múlt vasárnap délután egy rokonával, Szabó Gáborral átment Vezekényre azzal a szándékkal, hogy a gyermeket erőszakkal elviszi. A mint megérkezett, fölkeresték Beke Imrénének, az apósnak a házat s előbb szép szóval, majd pedig határozott hangon követelték a gyermek kiadását. A két ember erőszakos fellépése csakhamar verekedést okozott s ekközben megjelentek Bekéknél az asszony féfitestvérei is, a kik közül Beke János és Beke András akkor léptek be a szobába, a mi- kor Szabó Pál az apósaát fojtogatta. A két fiatal Beke rögtön fölvette a harcot s a támadókat agyonverte. A nagy lárma kihallatszott az utcára is és a falu népe csakhamar értesítette az esetről a csendőrséget, melynek egyik őri- rata akkor ért a helyszínére, mikor a véres harc befejeződött. Szabó Pál már halott volt. Szabó Gábor azonban még élt, de még az éjjel ő is kiszivvedett. A csendőrség a három Bekét le- tartóztatta.

— Talált eb. Az Osztrák Magyar bank épü- letébe betévedt egy mlopszli kutya. Igazolt tulaj- qonosa átveheti Aster Román urnál. Osztrák magyar bank épület 6 ik ajtó.

— Idegenek különös figyelmébe ajánljuk Por- ter Vilmos nagy áruházát Aradon, a Szabad- ságtéren. Sok mindentféle egyében kívül, a legszebb aradi emléktárgyak, rendkívül dus változatosságban és hallatlan olcsó árak mellett kapnátok. Minden tíz korona vásárlás után éleltnagyságu ingyen fénykép; csupán a díszes papírkeretért térítendő meg három korona.

— Gazdák, ha nagy terméshez akarnak jutni, Mauthne-fele magvakat vessenek. Idei árjegyzé- két, mely 226 oldalra terjed. Mauthner Odón es. és kir. udvari magkereskedése Budaposten, Rottenbil- ler utca 58, mindenkinek ingyen megküldi. Kitünően tisztított, legnagyobb csiraképességgel bíró, fajtisza magvak árai alacsonyok. Különösen felemlitendők az impregnált takarmányrépamagok és a legnemesebb gabnafélék dus választéka. 3440

— Parketta tükörfényes lesz Vojtek és Weisz-féle parkett-viasz használatától 1 doboz 1 korona. 44

—x— Valódi francia és angol illatszerek nagy raktára, a legkülönbözőbb illatokban és árakban legjutányosabban kapható Hegedüs Gyula kefe, pi- porcés illatszerek kereskedésében Andrassy-tér 15. 776

—x— Pármái ibolya-szappan. E név alatt pár év óta egy kitünő mosdószappan van forga- lombban. Ki ne szeretné az ibolya illatot? S ha e kedves, gyöngéd illattal elátott szappanról még azt tudjuk, hogy az archórt finomítja, üditi, ugyannyira, hogy még a legérzékenyebb archórték is nagy ered- ménnyel használják s ha tudjuk azt, hogy hasonló finom minőségben ilyen árért külföldi szappant nem is lehet kapni, akkor méltán várhatjuk, hogy a kö- zönség nem szanalmas pártolás céljából, hanem sa- ját érdekében fogja használni e kiváló magyar gyártmányt. 1 drb. 80 fillér, 3 darab 2 korona 20 fillér. Kiszíti Szabó Béla piperezappangyáros, Mis- kócon. Kapható Aradon, Vojtek és Weisz gyógyáru kereskedésében és Maresch Gyula üzletében. 611

—x— Hörghurut és gégebajok, a tavaszi idő- járás következtében gyakoriak, miért is nagyon ajánl- ható a már évek óta előnyösen ismert és sokak ál- tal a legjobb eredményrel használt Rohitsi styria- buelle viz. Ezen gyógyvizet fenti bajoknál tejjel ke- verve langyosan kell inni, mint a Selters vizet. A Rohitsi Styriaquelle a legtöbb ásványvíz kereskedés- ben, gyógyszerár és droguériákban kaphatók.

Nászút helyett halál.

(Öngyilkos szerelmespár.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 24.

Drezdában, egy ottani előkelő szállodában tegnapelőtt estefelé öngyilkos lett egy fiatal sze- relmespár. Pár nap előtt érkeztek Drezdába s a szálló vendégkönyvébe a következő nevet írták be: *Morvai és neje Budapestről.*

A fiatal pár meglehetősen előkelően élt a drez- dal fogadóban, egész nap nem voltak otthon, végignéztek mindent, a mi látni való a város- ban és örülten költözköztek. Négy nap ottilétük alatt csak borraivalókra negyven koronát osz- tottak ki a szálló személyzetének. Az ötödik na- pon tegnapelőtt azonban hiába kopogott a szo- balány a fiatalok 7 es számú ajtaján. A kopog- tatásra nem érkezett semmi válasz, végre is betörték az ajtót és Morvait és nejét véresen, *heresztüllött mellet találták a szoba padlóján.*

Az eset természetesen roppant feltűnést keltett. A fiatal magyar párt mindenki fiatal nászutasoknak nézte, olyan boldogok és vi- dámak voltak. Az öngyilkosokhoz orvost hiv- tak, de segíteni nem lehetett rajtuk. A golyó biztosan végezte a köteleességét, azonnal halált okozott. Ekkor azután értesítették az esetről a budapesti rendőrséget, hogy kutassa ki az ön- gyilkosok kilétét. A rendőrség utána járt a do- lognak és következőket tudta meg:

Morvai Lajos biztosító társasági tisztviselő néhány nap előtt feljelentette a rendőrségen, hogy Jenő nevű 22 éves fia eltűnt hazulról. Egy detektív azután megtudta, hogy Morvai Jenőnek szerelmi viszonya volt egy budafoki Sch. J. nevű 18 éves urileánnyal, akit meg is kért feleségül. A szülők azonban megtagadták tőle a leányuk kezét. A fiatalok ezért elhatározták, hogy kijátszák a szülőket és megszöknek. A leány egy hét előtt magához vette a néhány ezer korona megtakarított pénzét és azzal csakugyan elutaztak. Egy napig Bécsben vol- tak, onnan a leány levelet írt az anyjának, amelyben tudatja, hogy Morvai Jenővel meg- szökött s ameddig a pénzüket tart együtt élnek, azután öngyilkosok lesznek.

Az apa megijedt a fenyegetődzéstől és mert ismerte a leányt, két fővárosi és egy né- met lapban a következő hirdetést közzeltette:

*Ilona!
Gyere haza, anyád életét
mentsd meg!*

Csak hogy a fiatalok, úgy látszik nem vet- ték észre az apróhirdetést. Öngyilkosok lettek idegenben, alig hagytak pénzt a temetésre. Az öngyilkosok közös sírjába temették el őket.

Az esetet most már megírták a szépleány apjának is, aki tegnap leutazott Drezdába, hogy hazaszállíttassa a szerencsétlen öngyilkos leány holttestét.

KÜLÖNFÉLÉK.

□ Perczel Miklós kürtöse. Perczel Miklós- nak, az elhunyt 48 as honvédezedesnek teme- tése alkalmával Pécsen kedves jelenet történt, mely mély hatást keltett a gyászoló közönség- re. Amikor a sírboltba leeresztették az ércko- poresót, közvetlen közeiben kürtöző harsant fel, amely a katonáéknál ismeretes „lefuvás” hang-

jait harsogta. Egy aggastyán szorongatta re- megő kezei közt a sarga rézkürtöt; 48-as hon- védkürtös volt, roskadó inakkal ment el ezre- dese temetésére s kürtszóval bucsuzott el tőle.

□ A „isilli klózula.” Csongrádon zászlót bon- tott a Bánffy-párt és vezérük nagyban kapacitált egy politizáló gazdát, hogy térjen ő is az új hitre. De a gazda fejcsóváva mondta:

— Dejszen, jobban tenné Bánffy is, ha hall- gatna!

A főember megütközve kérdezte:

— Hát mi baja kelmednek Bánffy Dezsóval? Olyan igaz magyar ember az, hogy no!

— No no! Nem lehet az jó ember, aki az isilli klózulát aláírta!

— Hát mi baja kelmednek az isilli klózulával? Hiszen azt sem tudja, mi fán terem.

— Ammár igaz! De mégse lehet az jó dolog, ha Bánffy aláírta!

□ Az amerikai tól. Amerikában az ideit től rendkívül szigorú volt és még mindig nem akar véget érni. New-York állam északi részé- ben óriási hóviharak akadályozzák a vasuti for- galmat úgy, hogy Rochester és Syracuse, Albany és Binghamton vidékén egyes falvak és ki- sebb városok már napok óta el vannak zárva a külvilágtól. Wisconsin és Minnesota államok- ban, továbbá Montanában és Nebraskában még sokkal rosszabbak a hideg és a hóviharak okoz- ta állapotok. A montanai Lewistontól 80 mért- földnyire, Fergus megyében két személyvonat és egy tehervonat már két hét óta elveszett a hófuvásban és senki sem tudja, hogy e vona- tok hol vannak s a rajtuk lévő emberek sorsa súlyos aggodalmat kelt.

A három Vrga István.

(Egy végrehajtás története.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 24.

Van egy csöpp falu Aradvármegyében. Talán a falucska nevet sem érdemli meg, alig van 50 háza. Izzagabban nádfedeles kunyhója.

El ebben a kis faluban három Varga István. Meglehet, ha keresnénk, találunk negyedik, sőt ötödik Varga Istvánt is, a krémika azonban csak há- rom Varga Istvánról szól.

Történt pedig egy napon, hogy a falubeli Varga Istvánok egyikét bepörölte a hitelezője.

A történetes Varga István is úgy gondolkod- hatott, mint „A fülemile”-beli magyar ember: „Ha per, ugymond, hadd legyen per”. „Pöröljenek, de azért sem fizetek”. Hogy melyik Varga István, az mindjárt ki fog tűnni, azaz dehog, éppen nem fog kitűnni.

Egy szép márciusi napon tudniillik megjelenik a faluban a végrehajtó, a magyar ember vendége. Elmegy a kisbíróhoz vezesse el a bepörölt Varga Istvánhoz. Igen ám, csak hogy a kisbíró előadása szerint három Varga István van a faluban, egy gaz- dag Varga István, egy szegény Varga István és egy jómódu Varga István.

A végrehajtó csak néz-néz, gondolkodik, mitevő legyen; hova menjen: a gazdaghoz, a szegényhez, vagy a jómóduhoz?

Beállit tehát először a gazdaghoz. Pöltárja neki jövelete előját. Ó bizony végrehajtani jött, mert Varga István uram nem akar fizetni.

A gazdag Varga Istvánt elfatja a mérög: Ó, a gazdag ember nem fizetne, ha tartoznék? Ó nála még nem járt végrehajtó, mondja büszkén. Mit mond majd a világ, ha megtudják, hogy hozzá fog- lalni jöttek? Ó nem tartozik, ó protestál a végre- hajtó ellen.

A végrehajtó bocsánatkérések közt távozik. Beállit a szegény Varga Istvánhoz. A jelenet ismét- lődik. A szegény sem tartozik; (ugyan ki is hite- lezne neki), akkor tehát biztosan a harmadik lesz az adós. De a harmadik Varga István sem ismeri el a tartozást. (Mért éppen ő, ha a másik kettő nem?)

Mit tehetett hát a végrehajtó: Összehívta a kisbíró elé a háro Varga Istvánt. Elmondta nekik megégyeztetten, hogy egy falubeli Varga Istvánt bepörölt a hitelezője. Jelentkezzék az igazi adós Varga István, mert a tagadásnak rossz következményei lesznek.

Ezután oly megható színekkel eszelte azokat a bizonyos rossz következményeket, hogy a szegény Varga István bevallotta, hogy neki valami papirosfélék, valami idézót kézbesítettek, de ő bizony nem jelent meg a tárgyaláson. Egre-földre esküszik, hogy ő nem tartozik; de ha úgy tetszik a végrehajtónak, csak foglaljon nála. Ha ugyan talál valamit, mert bizony szegény fejének semmije sincs. Az is már le van foglalva.

Az erős színekkel való festésnek más oldalon lett következménye. A gazdag Varga István is valami kezd. Valamikor, — úgy emlékezik vissza, és azt is hozzá fűzi, hogy rossz az emlékezőtehetsége, s csak nagy gondolkodás után jut eszébe, — ő tartozott a nevezett hitelezőnek, de hát ő nem kapott idézést, ő nem jelenhetett meg a tárgyaláson, a melyen elmondta volna, hogy miért nem akar fizetni. Ő nem lett elmarasztalva és így erősen tiltakozik a foglalás ellen; azt törvénytelennek tartja.

Mit tett ezek után a végrehajtó? Ott hagyta a falucsát, s a hitelezőnek jelentette, hogy egy Varga Istvánt még megtudna egzekválni; de három Varga Istvánnal sehogy se boldogul.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A felújított Dreyfus pör. Párisból jelentik: A semmitűző büntetőtanácsa a Dreyfus-pör felülvizsgálatában első tanúnak Gonse tábornokot hallgatta ki a Henry cardes által hamisított számlák ügyében. Allítólag ezekkel a számlákkal akarták eltitkolni a Val Carlos volt spanyol katonai atlascának fizetett összegeket. A kihallgatás hatodféli óráig tartott. Gonse tábornok többek között kijelentette, hogy nem tud pontos számadást tenni a titkos alaphól kifizetett összegekről. Kérdést intéztek hozzá a különböző hamisítványoknak tekintett iratok tárgyában is, de Gonse ezekre a kérdésekre sem adott teljesen kielégítő választ.

§ Ügyvéd és tisztviselő. Valamelyes polgári ügyben végrehajtásra nyert felhatalmazást Sapos Gábor kolozsvári ügyvéd Hainaszewicz Ignác ugyanottani máv. tisztviselő ellen. A tisztviselőt módfelett bosszantotta az a szerinte jogosulatlan végrehajtás, s ennek kifejezést is adott a Kolozsvárt megjelenő „Ujság” című lap nyilatkozásában. Keményen megtámadta az ügyvédet, botrányhajhászással vádolván őt, aki szinte tolvajkulcsossal hatol be az idegen lakásokba. Sapos ügyvéd nyomtatvány útján elkövetett rágalmozás miatt emelt panaszt a kolozsvári törvényszéknél a vasutas ellen, akit a bíróság 14 napi fogházra és 20 korona pénzbüntetésre ítél. A kir. tábla megváltoztatta az ítéletet s Hainaszewicz igazoltságát enyhítő körülményként figyelembe véve, a 92 §. alkalmazásával csupán 160 korona pénzbüntetésre ítélte. A kir. Kuria Kelemen Mór elnöklété alatt, Tarnay János bíró előadásában ma tárgyalta úgy a vádlott, mint a magánpanaszos által benyújtott semmisségi panaszokat és Tassy Pál korona-ügyész indítványokra azokat, miut alaptalankat, elutasította.

§ Rejtélyes büntetés. A Pestmegyei Csobánka községben rejtélyes gyilkosság történt e hó 11-én éjjel. A falubeli a falu melletti patakban halva találták Gyukin Illés gazdaember különváltan élő feleségét szül. Szozits Szavítát, aki atyjával Szozits Timóval lakott együtt. A halott nyakán kötél okozta fojtogatás nyomai voltak s a törvényszéki boncolás is megerősítette a feltételezt, hogy Gyukin Illésné kötéllel fojtották meg s azután dobták bele holttestét a patakba. A gyanu első sorban a férjre, Gyukin Illésre irányult, aki azonban igazolta alibi-jét. Ezzel aztán vége szakadt a nyomozat folyamata, hogy a gyilkos kiléte kideríthető legyen. Érdemes dolog, hogy Gyukin Illésné előbb Radován Száva csobánkai gazdaembernek volt a fele-

sége. Ezelőtt 11 évvel a még fiatal asszony kocsin ment egy izben akkori férjével, Radován Szávával és Gyukin Illéssel a tányel vásárra. Utközben az asszony Gyukin Illéssel egyetértve, hurkot dobott Radován Szávanak nyakába. Elkeseredett küzdelem tudta csak megmenteni Radován Szávát akkor a haláltól. A támadás miatt akkor az asszonyt és kedvesét Gyukin Illéset le is tartóztatták, de tagadásukkal szemben a gyilkosság kísérlete beigazolást nem nyert, s mindössze könnyű testi sértés vétségéért ítélték el őket Radován panaszára, aki ezen eset után nyomban elvált feleségétől s elköltözött félelmében Csobánkáról. Most a nemezis utólrta Radován Száva egykori feleségét, a moszoni Gyukin Illésné. A gyilkosoknak, vagy a gyilkosnak kilétére még eddig a legkisebb támpont sincs még a nyomozó hatóság kezében.

§ Abbáziai csendélet. Silberstein Arnold, az „Ungarische Montan Industrie és Handelszeitung” szerkesztője és Schaeffer Leo, a Guttmann-testvérek szén nagykereskedő cég bécsi ügynöke között három évvel ezelőtt affér támadt Abbáziában. Ebből az afférből kifolyólag Silberstein lapjában azt írta ellenfeléről, hogy férfيهz nem illő módon trécselt, s a mikor pletykáért lovagias uton kellett volna helyt állania, az elégtételadás alól gyáván kibujt, végül pedig hozzátette még azt is, hogy Schaeffer tetteire az osztrák büntető törvénykönyv mentességet biztosít, mert atyjától öröklött paralízisben szenved. Schaeffer Leo a közlemények miatt sajtópört indított Silberstein Arnold ellen, akit a budapesti büntető törvényszék háromrendbeli sajtó utján elkövetett rágalmozásért 240 korona pénzbüntetésre ítél. A budapesti kir. ítéletábla, amely ma tárgyalta az ügyet, a vádlottat csak egy rendbeli rágalmozás vétségében találta bűnsnek, s ennek megfelelően a pénzbüntetést 40 koronára szállította le.

NAPIREND.

Március 25. Péntek. Róm. kath. naptár: Gyümölcsoltó boldogasszony. — Protestáns naptár: Gyümölcsoltó boldogasszony. — Görög-keleti naptár (március 12.): Theofánész. — A nap két 5 óra 39 perccor, nyugszik 6 óra 3 perccor.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereklýmúzeum helyisége mellett Ülesterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Hűvös, nyugaton, délen, sok helyütt csapadék.

Március 25. Az aradi férfi és női szabóiparosok szakcsoportjának rendkívüli közgyűlése délután 4 órakor (Ipartestület.)

Március 26. A pénzügyi-bizottság ülése délután 4 órakor.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 24.

A légmérséklet kellemesebb lett a szeles időben a föld eléggé szikkadt és gazdáink fogytathatják mezei munkáikat.

Az őszi vetésekről különféle variációban kapjuk a jelentéseket. Általában véve közepes fejlődést ért el az ősszel elvetett gabonaszem.

Élénk forgalom kerekedett a mai hetivásárra, tekintve, hogy holnap ünnep van. Mintegy 1200 mm. buza és 400 mm. tengeri 10—15 fillérrel olcsóbb áron kelt el.

Mai gabona-árak: Az árak, 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékekben:

Buza I-ső minőségű 7.80—7.40.

Buza közép 7.10—7.20.

Tengeri 4.75—4.85.

Rozs névleges jegyzés 5.45—5.50.

Arpa névleges jegyzés 4.80—5.00.

Zab névleges jegyzés 4.80—4.90.

Írányzat lanyhább.

— Fizetésképtelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésképtelenségekről tesz jelentést: Faidl József, Bróx. — Stanich Giuseppe, Parenzo. — Cengics Mehmed, Sarajevo. — Singer Chaim, Stanislaw. — Pličko Ferenc, Mühlendorf. — Kovács Miksa, Nagybecskerek. — Frádl Imre, Pétervárad.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, március 24.

Déltőzsde. Buzakinálat mérsékelt, vételkedv gyöngg. Kedvtelen írányzat mellett néhány ezer métermázsza került forgalomba, 2 $\frac{1}{2}$ fillérrel olcsóbb áron. Egyéb gabonák bagyadtak. Időjárás szép.

Esti őzsde. Berlin $\frac{1}{2}$ magasabb, Páris 10 olcsóbb.

Zárulat 12 órakor:

Buza áprilisra	8.05—8.08
Buza októberre	8.04—8.05
Rozs áprilisra	6.40—6.41
Rozs októberre	6.51—6.52
Zab áprilisra	5.29—5.30
Zab októberre	5.50—5.51
Tengeri májusra	5.16—5.17
Tengeri júliusra	5.28—5.29
Repce augusztusra	11.15—11.25

Zárulat 5 órakor:

Buza áprilisra	8.03—8.04
Buza októberre	8.02—8.03
Rozs áprilisra	6.39—6.40
Rozs októberre	6.51—6.52
Zab áprilisra	5.29—5.30
Zab októberre	5.51—5.52
Tengeri májusra	5.16—5.17
Tengeri júliusra	5.31—5.32
Repce augusztusra	11.15—11.25

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	642.75
Magyar hitelrészvény	763.—
Leszámitolóbank részvény	452.—
Rima-Murányi vasmű részvény	476.50
Osztrák-magyar államvasuti részvény	636.50
Közuti vasút	585.—
Városi villamos vasút részvény	318.50

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1904. évi január hó 1-vel. —

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat déle 6 $\frac{1}{2}$	11.51
Gyorsvonat délután	4.21	Személyvonat d. u.	3.32
Személysz. tv. d. u.	4.45	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szv. Szolnokról este	9.—
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Gyorsvonat reggel	8.08
Soborsinig délután	2.04	Személyvonat d. e.	10.50
Személyvonat d. u.	4.07	Radnáról délután	2.36
Radnára délután	6.35	Gyorsvonat délután	4.06
Gyorsvonat este	7.18	Radnáról vas. és ün. e.	8.13
		Személyvonat este	9.06
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.15	Vegyesvonat d. e.	10.48
Személyvonat d. e.	11.58	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.59
Szeged felé:		Szeged felől:	
Személyvonat reggel	5.—	Személyvonat reggel	8.38
Vegyesvonat reggel	7.10	Vegyesvonat este	7.06
Személyvonat d. u.	4.11	Személyvonat éjjel	10.36
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Gurahonról sv. reg.	8.06
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat délelőt	11.—
Gurahoncig sv. d. u.	4.30	Személyvonat este	6.56
		Pankotáról sv. este	9.26

IDEGENEK ARADON.

— Március 23. —

Fehér Kereszt szálloda Mangra Vazul vikárius Nagyvárad. — Weisz Amália utazónő Bécs. — Heller József kereskedő Budapest. — Guttmann Albert birtokos Budapest. — Bartók Ferenc mérnök Budapest. — Hechtl Abrahám kereskedő Budapest. — Telegdy Lajos utazó Budapest. — Kronberger Antal utazó Budapest. — Krausz Vilmos utazó Budapest. — Wernig Péter gyáros Ferlach. — Haasz Adolf utazó Budapest. — Schlenker Samu kereskedő Budapest. — Liebermann Fülöp utazó Bécs. — Vásárhelyi I. birtokos Nagyszében. — Pitrich Lajos birtokos Fehérvár. — Piacsintér Kristóf kereskedő Szamosujvár. — Dénes Manó utazó Budapest. — Klein Lipót utazó Bécs. — Trompler János hgy. gondnok. — Mautner Ferenc utazó Bécs. — Wiedrich Bernát utazó Bécs. — Rosenfeld Samu utazó Bécs. — Politzer József kereskedő Apátfalva.

Központi szálloda. Kijssela Károly állatorvos Segesvár. — Clemenc Pál mérnök Budapest. — Schostál Fülöp utazó Darmstadt. — Handel Mór utazó Budapest. — Sorger Zsigmond utazó Bécs. — Steinhardt Emil utazó Bécs. — Balogh Antal birtokos Szeged. — Herczka József utazó Budapest.

Könyv- és Papir- Bazár.

**A végeladás alatt volt
Révész Nándor-féle
könyv- és papirkereskedés
áruit
megvettük,**

és a megmaradt áruk, u. mint:
könyvek, regények, diszművek,
ifjúsági iratok, imakönyvek, jogi
és szakirodalmi művek, ugyszin-
tén üzleti könyvek, írópapírok,
levélpapírok, borítékok, diszlevél-
papírok, doboz-levélpapírok, vala-
mint az összes

könyv- és papirkereskedéshez tartozó áruk
az eddigi áraknál
tetemesen olcsóbban
fognak eladatni.

Az elárusítási helyiség

Szabadság-tér 3. sz.

Deutsch Testvérek volt üzlethe'yisége mellett,

(Reisinger-házba)

lett áthelyezve.

Kiváló tisztelettel:

INGUSZ I. és FIA

ARAD,

Alkalmi könyv- és papir-bazára.

CSARNOK.

Aranyfűst.

Irtá: Szecse Vilmos.

Kovács, a sziráki albiró végigrohanta a városkát a szenzációs hírrel, hogy Fellegi Kamilla, az ünnepeit diva kitérelte a tönkrement Lukácséknak az indóház mellett fekvő nyaralóját és Szirákon fog lakni.

E hír nemcsak szenzációs, de igaz is volt. Fellegi Kamilla, a fővárosi Jupiterszínház híres operett-primadonnája egy esős napon megundorodott az ünnepeitétéstől, belefáradt a tapsba, a tömjénezésbe, megutálta az intrikákat s a mindennapos, éber, feltékény, idegsorvaszó nagy küzdelmet a saját mindenható egyedülvalóságáért, megutált mindent, mindent, sőt belecsömrőlött a szerelembe is és felébredt benne lappangó, szentimentális vágy a természet után.

Enninnen, el. De hová menjen? És egy édes, gyönyörű vidék képe támadt fel emlékeire ében: valamikor arra utazott. Szirák! Tehát Szirákra fog menni, Szirákra és sokára, sokára nem tér vissza, talán sohasem. Valamit meg kívánni és a vágyat kielégíteni, e két dolog rendszerint igen közel esett egymáshoz a Fellegi Kamilla életében. Alig hogy kimondta: tehát Szirák, — már csomagolt is...

Tehát Kovács, az albiró szétvitte a hírt és most az a kérdés, hogy mit szól mindezekhez Szirák városa? Az asszonyok belesáppadtak a szenzációba, de azért a vállukat rángatták és az ajkukat gögösen felbigyesztették. A járásbíróké kinyilatkoztatta, hogy Kamilla az ő küszöbön keresztül nem teszi a lábát és a szigoruan erkölcsös, előkelő urnének ez a határozata általános elismerésre talált.

Lassan-lassan kialakult a nők közt az elhatározás, hogy Kamillát társaságukba nem fogadják, tüntetőleg negligálni fogják. A többiekéből botrányos és híres szerelemek történetét, melyeket a világ a Fellegi Kamilla nevéhez kapcsolt, végigrohant a sziráki nők emlékezetében és ők megborzongtak. Mind améltt igen kíváncsiak voltak, hogy Kamilla még mindig olyan szépe és nem hagyta őket nyugodni a vágy, az égető, a misztikus kérdés: mit akar Kamilla Szirákon? Othon pedig nagy vaslások és ruha diszítések voltak; a szekrények fenekéről mindenféle szalagok és fodrok kerültek elő; a hajviseletek megváltoztak, valamennyien a bécsi divatlap legújabb kepeit szerint alakulván; a patikusné közös megbeszélésre busz üveg illatszert hozatott a megye-székbelyről és a legöregebb sziráki utcák sem emlékeznek ily változatos és élénk szagokra, mint a milyenek ez időben rajtuk végigszálltak.

Az uri kaszinóban pedig Kovács, az albiró és Rác, az aljegyző vitték a szót. Kovács és Rác jó barátok voltak, bár egymásnak élénk ellentétei. Kovács kövér volt, prosztercu, nangos, élénk beszédű, szokimondó, nyers és erőszakos, cvikkert viselt; pacsuittól volt illatos és ahizás ellen naponkint negyven cigarettát szit el, jóllehet tudta, hogy ez a medicina semmit se használ. Rác sovány volt, szöke és kék szemű, szelid volt, kitért az éles helyzetek, a körülmények érdes összeütközése elől, igen virágosan beszélt, minélfogva a 18 éven alól való lányok róla ábrándoztak; néha napján novellát írt a Sziráki Híradba, ilyenkor peckesen járt az utcán és elszitt két cigarettát. Kovács is, Rác is Pesten végezték a jogot, amire igen büszkék voltak s aminek folytán Szirákon igen nagy népszerűségnek örvendtek. Mikor például Kovács és Rác a kaszinóban azon vitakoztak, hogy a Miksa utca Budapest mely részében van és a zsebükből előszedtek mindenféle budapesti térképet és azon szilabizálták ki a kereset utvonalt, a kaszinó tagjain az imponálás, a esodalkozás mozaikja futott végig. Még a tanító is megajította zászlóját, pedig ő mar tiszter volt Pesten és már annyira járatos ott fenn, hogy a Márványmenyasszonyt nem Kőbányán keresi.

Tehát Kovács és Rác a kaszinóban Fellegi Kamillával beszéltek. Ők ismertek minden pletykát, ők szitták valamikor a budapesti levegőt, mely a színésznőkről szóló apró, pajkos, pikáns, érzéki, gyakran hazug, néha igaz, mindig vidám, itt-ott aljas, vagy gonosz, sokszor

csufondáros és mindenkit érdeklő történetekkel van telítve. Fellegi Kamilla így, Fellegi Kamilla úgy... Kamilla végigküzdötte a szerelem minden csatáját, már minden illatától megrészegeedett, a szerelmi tudomány minden betűjét ismeri. Ő Kamilla, forró lelkű Kamilla, szerelem ábrázolója és szerelem szomjazója!

Ez utolsó mondat a Rác ábrándos száján pattant ki s a kaszinó urai tágranyított szemmel hallgatták. A járásbíró a nyakkendőjét igazgatta a tükörben és igen szigorú arcot vágott, a tanító a simára nyalt haját felborzolta, a telekkönyvvezető megivott egy pohár vizet, mely szokatlan tényen a pincér igen csodálkozott.

(Folytatása következik.)

Nemzeti színház.

Pénteken, 1904. évi március hó 25 én:

Bérletzűmet.

Bérletzűmet.

Délután 3 $\frac{1}{2}$ órakor, fél helyárrakkal:

A postásfiú és a húga.

Énekes bohózat 4 felvonásban. Irtá: Buchbinder Bernát. Magyar színre alkalmazták: Sziklai Kornel és Faragó Jenő.

SZEMÉLYEK:

Csíkés Emil	Bónis Lajos.	Szinal Imre	Németh J.
Szalanczi báró Mariházi M.	Bulka Ferenc	Szabó S.	
Vankai Endre	Békés Gyula	Merényi Akos	Győre Alajos.
Almai Milka	Göcz Aranka.	Felhő Muki	Polgár S.
Bájkerti Lili	Pajor Agnes.	Felző Klári	Róti Frida.
Gombatóvi Szilassy J.		Pusztits Lipót	Juhász S.
Bodrogi Géza	Juhai József.	Pityke, szolgáló	Ligetű V.

Kezdete délután 3 és fél órakor.

Bérlet 168. sz.

Páros.

Este 7 $\frac{1}{2}$ órakor, rendez helyárrakkal:

Bob herceg.

Regényes nagy operette 3 felvonásban. Irták: Martos Ferenc és Bakonyi Károly. Zenéjét szerzette: Huszka Jenő.

SZEMÉLYEK:

A királyné	Csigaházi E.	Táncmester	Juhász S.
György, fia	Rózsa Lili.	Tom bátya	Győre Alajos.
Viktória	Szilassy J.	Annie, leánya	Féti Frida.
Lancaster	Békassy Gy.	Plumpudding	Ligetű V.
Pomponius	Polgár S.	Gipsy	Szabó László.
Hopmester	Lendvai O.	Pickwick	Pápai József.

Kezdete este 7 és fél órakor.

NYILTTÉR.*

Eladó borok

gyoroki, saját termésű!

4 hordó 1902. évi fehér

10 „ 1903. „ „

4 „ 1903. „ Schiller.

Ezen borok a gyoroki pincéből részletenként (hordókban), vagy egészben kaphatók.

1008

Megkeresések

Vojtek Alajos

Aradon,

(Vojtek és Weisz cég) címzendők.

A híres

Bisenzi pászka

(Mazzes)

kizárólag

Hunyadi-utca 2. sz.

kapható.

1010

Telefon szám: 91.

LEGNEVEJEBB, LEGKÖRLETESÉBB
 - ARGISZTÍTÓ-ÉS
 - SZÉPÍTŐ SZEREK:
 KRIEGER-FÉL
Phacia
 - CRÈME 2. NÖR.
 - PUDER 1. GYÖGYTÉR.
 - SZAPPAN 1. SZAPPAN 1.
 Budapest, Károlyi utca 10. sz.

Császárfürdő
 téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.
 Elsőrangú kénes kévíves gyógyfürdő, páratlan gőzfürdővel, legmodernebb iszapfürdőkkel, pompás ásványvizesszodákkal, kő- és kádfürdőkkel.
 200 kényelmes lakosztóval.
 Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

hirdetési irodája által, Budapest, Erzsébet-körút 54.
LEOPOLD GYULA
 KÖNZVÉNY ÉS CSÚZ ELLEN LEGBIKERÉSEBB
 a KRIEGER-féle
REPARATOR
 1 üveg 2 korona, kis üveg 1 kor.
 Főraktár: KORONA-GYÓGYSZERTÁR, Budapest, Calvin-tér.
 KIVÁLÓ SZERENOSÉI - ELŐZÉKENYSÉGI - SZERENOSÉ-NAPTÁR - NYOLC ÉS TIZENHAT ÉVI
KIRÁLYFI ÉS TÁRSA
 BANKHÁZA, BUDAPEST, ANDRÁSSY-UT 60.
 100,000 sorsjegy, 58,000 nyer. - Nyeremények összege 14,459,000 korona.

A Kisbirtokosok Országos Földhitelezete
 BUDAPEST, V. GÉZA-UTCA 8.
 200 koronától kezdve az ötszázéves államkölcsönökhöz, melyek után
 5% kamattal: 5% kamattal:
 100 koronától: 1.00% 100 koronától: 1.00%
 200 koronától: 1.00% 200 koronától: 1.00%
 300 koronától: 1.00% 300 koronától: 1.00%
 400 koronától: 1.00% 400 koronától: 1.00%
 500 koronától: 1.00% 500 koronától: 1.00%
 További részletek a társaságban egyenlő.
 Bővebb felvilágosítást az intézet díjmentesen ad.

PLATSCHEK WILKOS
 FÉRFI- ÉS GYERMEK-RUHA ÁRUHÁZA
 Budapest, V. Károlyi utca 10. sz.

HÔTEL PARIS SZÁJLODA
 Irigya: SIMON FÁL
 BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRUT 23. SZ.
 100 szoba 2-30 főtől fejlettebb konyhával és villanyvilágítással együtt. Fűrés, elegáns kávéház, étterem és szórakozás a házban. Világos vasúti megállóhely. Csinos pályaudvarok és hajók felé.

REMINGTON
 IRÓGÉP
 ÚJ MODELLE
 megjelent!
 PROSPEKTUST KÜLD
GLOGOWSKI ÉS TÁRS
 BUDAPEST
 ANDRÁSSY-ÛT 12.
 LEGTÖKÉLETESÉBB FEJLEMÜHATATLAN

Ön nagyon idősenek látszik!
 Fesse haját a **CZERNY-féle**
Tanningene
 HAJFESTŐ-SZERREL

Vidéki kedveltek kedves helye
KLIVÉNYI FERENCZ
 vendéglős előcsarnok ottorvél
 Budapest, VI., Andrásy-út 39.
 Kérem magyar borra, valódi ósok borok és a világhírű „PSCHORRBRÄU” egyedül kimerős.

VÉRGYÓGYÍTÁS
 A legújabb gyógy mód: asztma, szív-, gyomor-, máj- és bőrbetegségek, elhízás, elszáraztatók stb. ellen.
 Megalapítója és egyedül képviselője:
D. KOVÁCS J. fővárosi orvos.
 BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRUT 23. SZ. 1. EM.

Az egyedül létező valódi magyar
SZÉPÍTŐSZER
 Balassa Kornél
 Budapest - Erzsébetfalva

OSERS és BAUER
 MOTORGYÁR
 BUDAPEST
 V. Károlyi utca 10. sz.
 BÉCS
 Károlyi utca 10. sz.
 Benzin- és petrolin-motorok
 Szívógáz-motorok 2-3 fillér üzemköltséggel.
 Esztervári berendezések működtetése - Elsőrendű gyártmányok - Kétféle szénfelülettel

Vasárnap
 kétféle ósok (kafé)
 Előcsarnok angol és francia
 sál ruhák, kiegészítő tárgyak áránál
LEON és OLAIH
 Budapest, V. Károlyi utca 10. sz.
 Mindenféle kiegészítő tárgyak áránál
 kétféle ósok (kafé) és kétféle szénfelülettel

Arad szab. kir. város polgármesterétől.
 ad. 8 vizj. 1178-1904. pm.
Hirdetmény.
 Az aradi villamossági részvény-társaság az általa létesítendő közműhely árnyékszéki ürlőkének az élőviz csatornába leendő elvezetését szándékozván, ezen vízművek engedélyezése iránt folyamodott. Az ide vonatkozó kérvényt, műszaki terveket, kulturmérnöki szakértői észrevételeket, valamint a tisztí főorvos véleményes előterjesztését ennek folytán folyó évi márczius hó 20-tól számítandó 30 napra hivatalos helyiségemben közszemlére kiteszem, egyben a kérelem tárgyalására folyó évi április hó 27-ének d. e. 10 óráját a városháza tanácstermében való találkozással kitűzöm.
 Miről Arad szab. kir. város, Torna és Battonya községek közönségét értesítem s felkérem, miszerint jelen határozatomat kifüggesztés utján kihirdetni sziveskedjenek. Hasonlólag a kérelmező társulatot, a mezőhegyesi állami ménesbirtok igazgatóságát, a szárazéri ármentesítő társulatot, s a IX. ker. kulturmérnöki hivatalt s az egyéb érdekeltet azzal értesítem miszerint jogukban áll esetleges ellenvetéseiket akár a tárgyalás előtt írásban, akár a tárgyaláson szóval előadni.
 Arad, 1904. évi márczius hó 17.
 Insititoris, polgármester.

Husvétii
illatszerek
 francia, német és angol elsőrangú gyárak legkedveltebb különlegességeivel
 eredeti üvegekben és kimérve
Vojtek és Weisz
 drogueria és parfumeria nagykereskedése
ARADON.

M. kir. szabadalmazott
Tüzi fecskendők
 és hozzávaló mindennemű tömlők (csövek)
Községeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működésért 3 évi jótállás (ingyen javítás).
 M. kir. szabadalmazott
Borszivattyúk
 és hozzá való legjobb minőségű gumi csövek gyári áron.
 A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, ezáltal a szivattyu nem ramlik és a bort nem ronthatja, a gépezet jó működéséért 3 évi jótállás, ingyen javítás.
Kutak
 a hozzávaló csövekkel gyári áron
Hönig Frigyes
 harangöntőnél
 Arad, Rákóczy-utca 28. sz.
 Mindennemű javítások elfogadtnak.

Gyár: NYERGES-UIFALU (Esztergom m.) Sürgőny cím: Eternit Budapest. Telefon 12-92 Gyár: VÖCKLABRUCK (Felső Ausztria.)

ETERNIT-PALA **AZBESZT-CEMENT-PALA**
HATSCHEK LAJOS SZAB.

Elpusztíthatatlan, könnyű, tetszetős, olcsó és tűzálló tető-fedőanyag.

ETERNIT MŰVEK HATSCHEK LAJOS BUDAPEST, VI, Andrassy-ut 33.

Elsőrangú referenciák. — Jótállás. — Évi gyártás 1500 kocsi rakomány. — Kérjen ismertetést. 3486

A legszebbNői ruhakelmék és blousok,
Costüm kelmék fekete és színes,
Ruha és blous selymek, zeffirek,
Cosmanosi creton és battisztok,
Napernyők a legdivatósabb kivitelben

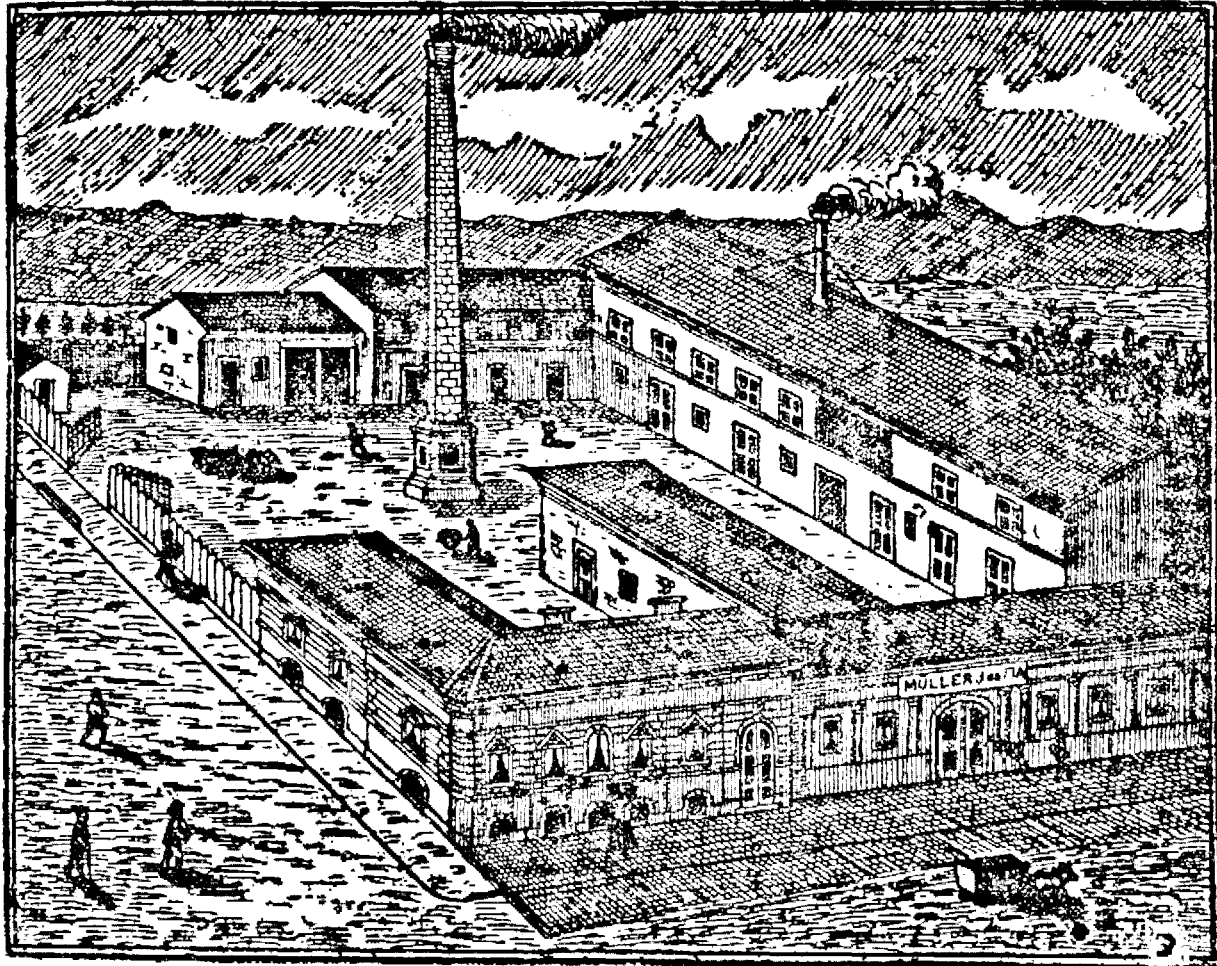
jutányos árban szerezhetők be

Singer Sándor áruházában

Arad, Andrassy-tér 20.

Vidékre mintákat bérmentve küldök.

Délmagyarország legnagyobb gőzerőre berendezett vegytisztító és kelme festő gyára.

Van szerencsénk a n. ó. kö
zönség becses tudására hozni,
miserint a**József főherceg-ut 11. sz. a.**
különösen az e városnegyedben
lakó közönség kenyelmére**műselymfestő és vegytisztító**
fiók-intézetet nyitottunk,hol gőzerőre berendezett, ki-
tűnő hiraevnek örvendő gyá-
runkra hivatkozva, elfogadtat-
nak úgy vegytisztításra, mint
festésre mindennemű férfi-, női-
és gyermek ruhák, feőitők és
téli kabátok (egészben, minden
bontás nélkül), továbbá minden-
nemű különlegességek, himzé-
sek, csipkék, akarok, szőnye-
gek, teljes szalon garnitúrák,
butor-szővetek, glaga, keztük,
nyakkendők stb.**Tunis és csipke-függö-
nyök** gondosan tisztítanak és
minden divatszínre festenek,
tisztítás és festés után ráma
nélkül feszítetnek (spanoltnak)
tehát a szélek kiszakadása tel-
jesen ki van zárva és új kinézet
nyernek.Czégünkkel a nagyközönség
b. pártfogásába ajánlván,

Kiváló tisztító!

MÜLLER J. ÉS FIA.

Gyár: Halász-utoza 29-30.

1002

Üzletek Aradon: Asztalos Sándor-utoza 2-3. szám.
Forray-utoza 4. és József főherceg-ut 11. szám.

Új üzle

Ifj. Fitus Józset

új üveg, porcellán, lámpa és képeret üzlete.

Aradon, Forray-utca 4. szám.

Jutányos árak mellétt kaphatók porcellán edények, ebéd-, téa-, kávé- és mocca-készletek, mosdó eszközök, majolika díszmű tárgyak, lámpák asztali, fali és függő, nagy választék üveg edényekben mindennemű kristály vésett, csiszolt, színezett és festett kivitelben, **alpaca-ovőesz-közök stb.** 701

Köhögést csillapít

a hirneves és kellemes ízű

Kaiser-féle

mell-bonbon.

2740 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány igazolja a biztos eredményt **köhögés, rekedtség** vagy **katarus** és **elnyálkásodás** ellen. Minden egyéb szert kérünk visszautasítani.

Csomagja 20 és 40 fillér.

Kapható: Gutori Földes Kelemen és Khudy József a Szűz Máriához, Berger Gyula a Szent Erzsébethez címzett és Hajós Árpád gyógyszerárán Aradon. 247

Arad szab. kir. város polgármesterétől.

1245—1904. pm.

Hirdetmény.

A szárazéri ármentesítő és belvíz levezető társulat az arad-pécska csatornán a probászka és homokos dűlőbeli fahidaknak betonhidakkal való kicserélhetése iránt folyamodván, az ide vonatkozó tervek 15 napi közszemlére folyó évi márczius hó 25-től hivatalos helyiségemben ezennel kiteszem, egyben a közigazgatási bejárás határidejéül folyó évi április hó 25 ének d. e. 10 óráját a városbáza tanácstermében való találkozással kitűzöm.

Egyben a IX. ker. kulturmérnöki hivatal 872—1904. számú véleményes előterjesztése alapján értesítem a kérelmező társulatot, miszerint a benyújtott tervek a földmivélsügyi és kereskedelemügyi ministeriumok részéről leküldött és a közszemlére kitétt iratok közt levő rendeletek kívánalmainak meg nem felelnek s így a társulatot utasítom, miszerint a közigazgatási bejárás idejére ezen rendeleteknek megfelelő terveket nyújtson be.

Erről a szárazéri társulatot, a városi mérnöki és m. kir. állami építészeti hivatalt, a IX. ker. kultúr mérnöki hivatalt, Arad, szab. kir. város közönségét véltv mellétt, a szomszédos földbirtokosokat pedig hirdetményileg értesítem és meghívom.

Arad, 1904. évi márczius hó 16.

Institoria,
polgármester.

Alapítatott!

24

24 Jutányos árak.

24 Szolid és pontos munka! — Jutányos árak.

Önműködő re.

Van szerencsém tudatni, miszerint

Aradon, Deák Ferencz-u.

(Sebesi-ház)

kárpitos és diszitói műhelyt nyitottam.

Azon kellemes helyzetben vagyok, hogy mintateremben angol és modern kész kárpitozott bútorokban dus választék van.

Minden e szakmába vágó új munkák elkészítését, valamint régiak átalakítását modern still szerint a legjutányosabb árban elvállalom.

A nagyérdemű közönségnek szíves pártfogását kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

Varga János,

kárpitos és diszitó. 724

Függönyök feltétele a legizlésesebben.

Telefon 419. szám.

Telefon 419. szám.

Olcso kávé, tea és rum árák.

1 kiló háztartási kávé	frt 1.20	1 kiló Aranyjáva igen fin. kávé	frt 2.—
1 " Portorico kávé	" 1.40	Különösen ajánlom naponta frissen pörkölt kávéimat.	
1 " Cuba apró szemű, igen finom kávé	" 1.90	1 kiló Cuba legfin. vegyes kávé "	2.—
1 " Cuba közepes szemű, igen finom kávé	" 2.—	1 " Gyöngy-kávé pörkölt legf. "	2.10
1 " Cuba nagy szemű legfinomabb kávé	" 2.10	Nagy raktár a legjobb zamatu rumokból.	
1 " Gyöngy valódi Ceylon. legfinomabb kávé	" 2.10	1 és fél liter családi rum igen jó	frt. 1.50
1 " Gyöngy valódi Portorico kávé	" 2.—	1 liter Demarara igen jó rum "	1.—
1 " Mocca valódi arabiai legfinomabb kávé	" 2.10	1 " Cuba igen finom rum "	1.20
1 " Mocca valódi arabiai finom kávé	" 2.—	1 " Jamaica nagyon jó rum "	1.60
1 " Arany jáva legfinomabb nagy szemű kávé	" 2.10	1 " Jamaica kit. zamatu rum "	2.60
		1 " valódi ang. ananas rum "	3.25
		Ramhoz csomagol. ató a legjobb ízű teák-ból is.	
		Fél kiló Mandarin esőz. kev. tea	frt 4.—
		" " legfin tea	" 5.—
		" " háztartási igen fin. tea "	3.—
		" " háztartási finom tea "	2.50

Pontos és gyors kiszolgálás mellett kapható:

Tamasdán Kornél

Niszar-, csomago-, kávé-, rum- és tea-üzletében

Aradon, József főherceg-ut 12. szám.

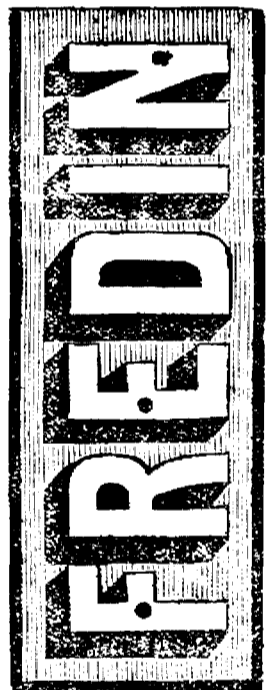
Közpénz fizetésnél 2% engedmény. — Vidéki megrendeléseknél csomagolás nem számítatik. 56

vidéki megrendelések pontosan eszközölkének.

mintacipészettől.

Arad, Szabadság-tér 4.

Kérjen Selle és Kary-féle

a legjobb tisztítóeszer minden jobb cipőhöz sárga avagy fekete. Különösen ajánlatos Boxcalfs, Oscaria, Chevreaux és lakk-cipőkhöz!

Bécs, XII/L

Hirdetmény.

A nagyméltóságú magy. kir. Belügyminiszter Urnak 1903. évi november hó 24 én 112.723 III. a. szám alatt kelt magas engedélye alapján megbízatást nyertünk, hogy Arad és Csanád vármegyék területén az 1903. IV. törvénycikkeknek megfelelően mint

Kivándorlási meghatalmazottak

működhecsünk. Midőn ezen körülményt a kivándorolni szándékozóknek tudomására hozzuk, értesítjük egyuttal, hogy irodánk

a Fiume-Newyork-i hajójáratok tárgyában mindennemű felvilágosítással díjtalanul szolgál.

Sági Henrik

a magy. kir. államvasutak városi menetjegyi-irodájának főnöke. 516

figyelmébe! =

Lajos és Fia

tervezet, üzleti könyvek gyára, könyomda,
album-gyár és térképészeti müintézet

előkelő budapesti cég képviseletét
Arad szabad királyi város
és Aradvármegye területére

átvette az:

Aradi Nyomda Részvény Társaság

A R A D,

József főherczeg-ut 22. sz.

Kérjük azon t. vevőket is, kik a fenti céggel eddig is összekötésben voltak, hogy szükség esetében forduljanak hozzánk!

**Költségvetéssel, tervezetekkel díjmentesen
készséggel szolgálunk.**

Telefon 151.

Nagyságos asszony!

LÁTOGASSA MEG

HOFFMANN SÁNDOR divat-üzletét, ott kaphatók a legszebb ruha-szövetek, fekete és színes, remek blouse kelmék, legújabb batisztok, zephyrek és selymek, kitűnő vásznak. Legnagyobb választék ruha-diszekben, csipkék és gombokban.

Vidékre mintákat készséggel küldök.

HOFFMANN SÁNDOR

Arad, Színház-épület. 758

Gyermekek és felnőttek által egyaránt kedvelt.

Kellemes ízű, friss, fehér

Hajós-féle

Csukamájolaj

ára egy üvegnek 2 korona.

Cséplőgép-, nagyobb műhely-, gyár- és malom-tulajdonosok **figyelmébe!**

A 73.595—IV. b) 1903. sz. nagyméltóságú m. kir. belügy-miniszteri körrendeletnek szigorúan megfelelő, tökéletesen felszerelt és kiállított 162

Mentőszekrény

jól záró kemény faszekrényben legolcsóbb ár mellett kapható.

Fontos tudnivaló tüdőbetegeknek!!

A törvényesen védett „**Sylo**” az egyedüli szer, mely mindenféle légzőszervi bajoknál rendkívüli jó hatással bír. Az éjjeli izzadást teljesen megszünteti. A testsúlyt gyarapítja. Heptikas embereknek valóságos megváltója. Ára egy üvegnek 3 korona.

Kapható az egyedüli feltaláló és készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárában az Isteni Gondviseléshez
Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Alkalmi bevásárlási forrás.
DEUTSCH IZIDOR

órák és ékszerész

ARAD, TEMPLON-UTCZA

Minorita-palota.

Arany-, ezüst- és zálogjegyek megvételnek. 92

Kutakat épít,
mélyít és fur
Licsmann József

kutmester

Arad, Wesselényi-utca 36. sz.

Különlegesség

hegyi sziklákban is.

274—1904. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbíróóság 1904. V. 2205/7. számú végzése által (nivatalból) Lefkovits és Káry bpesti cég végrehajtató javára, Almásy Károly aradi lakos ellen 1000 kor. tőke és járulékal erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával Budapesten bíróság és felülfoglalt és 1159 koronára becsült butorok és egyébektől álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a helyszínén, vagyis Aradon, Erzsébet Királyné-körút. 26 sz. a. leendő eszközlésére 1904. évi március hó 26-ik napjának délután 3 órája határidőül ki-tűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cikk 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1904. évi március hó 14-ik napján.

Györffy Arnold,
bíróági végrehajtó.

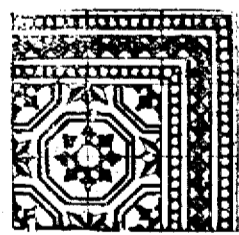
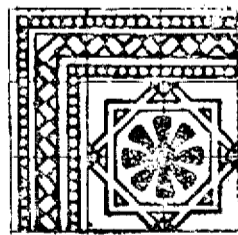
1008

WALLA JÓZSEF

Márvány-mozaik és
csemment-áru gyára

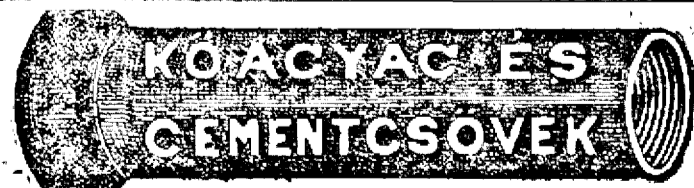
BUDAPEST,

VII., Rottenbiller-utca 13.

Gránit-terazzo
Betonirozások
Csatornázások
Turbinák és zsillipek
Medenczék
Szökőkutak
Jászolok
Fürdőkádak betonból és
fayence-lapokkal borítva
Falburkolatok fayence-lapokkal

Márvány-mozaik-lapok
velencei módra
Csemment-lapok sima és
római mozaik-utánzat
Mozaiklap a lá Mettlach
Kerám- és Klinker-lap
Portland-cementcsövek
Kőagyagcsövek
Róman-cement
Portland-cement
Tűzálló-tégla 8591

C z i p ő t

mely

a legelegánsabb
legkényelmesebb
legtartósabb
legolcsóbb

Magyar
gyártmány.

a legnagyobb választékban csakis

„TURUL” CZIPÓGYÁR R. T.

ujjonnan megnyílt

főraktárában

ARADON,

a minoriták palotájában az Andrássy-téren

vásároljon!

626

Telefon 537. szám.

Tavaszi
idény!

Férfi ezugos czipő prima vikszosbőr frt	2.25
Férfi fűzős czipő igen erős bőrből „	2.50
Női fűzős czipő fekete és színes elegáns és kiváló munka „	2.25
Női gombos czipő fekete és szí- nes, divatos és sikkes „	2.75
Leánycipők, fűzős és gombos, fekete és színes „	1.50
Gyermekek czipők, ugyanaz „	-.80

Különlegesség: Amerikai Goodyear czipő.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozódásnál kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Am apró hirdetések előre fizetendők.

Helyreállításokat teljesen ingyen ad a kiadóhivatal: József főherceg-ut 22. szám. — Telefon szám: 151.

Hirdetéseket levéltárnál a kiadóhivatalban: József főherceg-ut 22. száma. — Telefon szám: 151.

Ennek rovataiban minden első egyszeri belkiállításnak ára 4 fillér, vastagabb betűvel 6 fillér. — Csekket kereső vagy csekket nem ajánló apró hirdetés 20 szög 50 fillér, minden további szög 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50—60 szögért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárultó helyein.

A Kinek

ismeretség híján

bázasztásra, nevelőre, üzletvezetőre, könyvelőre, segédre, ispánra, gazdaságra, kulcsárra, vinczellőre, kertészre,

kulcsárnőre, gazdasszonyra, szakácsnőre, szobaleányra, házi- vagy irodaszolgárra, pénzeszedőre, házmeesterre, stb.-re van szüksége

AKI

eladni kíván

butort, zongorát, bort, gyümölcsöt, gabonát,

üzletet, műhelyt, lakást stb.: vagy

AKI

bérbéradni kíván

birtokot, házat, vadászterületet,

halászatot, telket, kocsit, lovat,

AKI

mindezeket vétel vagy bérbérvétel céljából keresi;

AKI

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban ér célt, ha az

„ARADI KÖZLÖNY”

kis hirdetési

rovatát használja.

M. K.

jeligének levele van a kiadóban.

Nagymennyiségű Maculatura

eladó az Aradi nyomda Részv. Társaságnál.

Eladó.

A Fischer Simon-féle szövetüzletből vásárolt, finom szövetből készült, két ültöny, egészen új állapotban, olcsó áron eladó. Értekezhetni a Központi szálloda portásával. 998.

Üzlet kiadó.

A város központján Salacz-utca 3. szám alatti üzlet szép portállal, a „Pilseni Kispipa sörcsarnok” szomszédságban, melyben a pincér-egylet van elhelyezve, bár miféle üzletnek alkalmas, májustól kiadó, esetleg átengedendő szomszéd-üzlettel modern kávéháznak, vagy angró üzletnek átalakítható, bővebb felvilágosítással szolgál a háztulajdonos, Herold Rezső, közjegyző Kis-Szent-Miklós, u. p. Uj-Arad. 585

Eladó.

egy jó forgalmu borbély és fodrász-üzlet, a mely már 30 év óta fennáll és a legélénkebb utcában van, minden órában elutazás miatt eladó. — Bővebbet a kiadóhivatalban. 1009

Fafelügyelő

400 korona óvadékkal Nagyvárad-ut 8. szám alatt azonnal jelentkezhetik. 1007

Kiadó, esetleg eladó

május 1-től egy hat szobás földszintes utcai lakás Rákóczy utca 4. szám alatt. Bővebbet Halász-utca 9. szám. 750

Cséplőgarnitúrákat

megvételre keresek, 8., 6., 4 lőerejű garnitúrának teljes leírását kérem. Czim: Kocziha János, Békes-Csaba. 1005

Weitzer János toll.

Doboz 40 fill.

Nikkelezett aczélből. 2254

Kapható: Ingusz I. és Fianál. Telefon 517.

500—1000

koronát kereshet

minden risikó nélkül, minden különös előképzettség nélkül havonként teljesen költségmentesen.

Tessék ajánlatot küldeni Konstant. Eisele névre Stuttgart Ludwíg-strasse 56. „E. 87” jelige alatt. 590

A legkiválóbb orvosi szaktekintélyek használják a

ROHITSI „Styria”-forrást

idült gége- és légsőhurutnál.

Magy. kir. Államvasutak Áll. főnökség.

1722—1904. szám.

Árverezési hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, miszerint az üzletszabályzat 70. §-a értelmében elárusítandó ruhaszövet, kézműáru, aether, likőr, bor, sérült márványlap, Calmuc boríték stb. nyilvános árverezése Arad állomásunkon lévő tömegáru raktárban 1904. évi márczius hó 28-án délelőtt 9 órakor tartatik meg, mely árverezésre a t. cz. közönség ezennel meghívatik.

Az állomásfőnök h.:

Bakos.

Husvétí bor,

כשר

vörös és fehér ménesi

literenkint a fehér 36, a vörös 42 krért kapható

Löwy Mórnál

Arad-vár.

Nagyobb mennyiségben árendérmény. 614

Igaz Sándor

műorás és ékszerész

Aradon, Szabadság-tér és Ásztalos Sándor-utca sarok.

Raktáron tart

mindennemű órákat

és izléses ékszereket.

Törött aranyat és ezüstöt napi áron készpénzért vásárol vagy új tárgyakra átcserelem. 88

Órákat és ékszereket jól és olcsón javítani elfogad.

Uj női-kalap divatterem.

Van szerencsém a t. hölgyközönség b. tudomására hozni, hogy a Szabadság-téren levő Löwenstein Róza-féle

női-kalap üzletet

megvettem, és azt az Atzél Péter-utca 2. szám alá (a színház bejáratával szemben) a mai kor igényeinek megfelelően rendeztem be.

Bécsi bevásárlási utamról megérkezvén, a legfinomabb izlésű, kielégítő újdonságokat hoztam magammal.

Előkelő üzleti összeköttetésem révén a legszolidabb kiszolgálást teszi lehetővé.

Bátor vagyok ezuttal felemlíteni, hogy a téren Aradon számos éveken át mint üzletvezető, több előkelő üzletben működtem.

Elvállalok e szakmába vágó divatlap szerinti új munkát, úgy szintén javításokat legszolidabb kivitelben.

Raktáron: Gyászkalapok angol sport és gyermekkalapok mérsékelt árak mellett.

A t. hölgyközönség szives pártfogását kéri. 831

tisztelettel

PAVICICS M.

Atzél Péter-utca 2. (Az udvarban.)

Kriszta Nikodém

épület és díszmű bádogos.

Aradon, Kossuth-utca 21. szám

(szembe az iskolával).

Elvállal minden az épület és díszmű bádogos szakmába vágó új és javítási munkákat, u. m. 458

horgony és domborműveket,

fürdő kádakat

konyha berendezések

elkészítését jutányos árak pontos kivitel mellett.

Legujabb
Tavaszi

Angol női
Kawelock

Köpenygallér.

Leány- és gyermek-felöltők.

Legujabb szabásu

D i v a t a l j a k
és ingblousok

710

rendkívül nagy választékban

STERN M. A. női felöltő
áruházában

Aradon, Andrásy-tér, az új Minorita templommal szemben.

Alapítotott 1875.

Városi és megyei telefon 238.

Szabott árak!

Városi és megyei telefon 457. szám.

ALAPITTATOTT 1845.

Szabott árak!

Városi és megyei telefon 457. szám.

Neumann M.

csász. és kir. udvari szállító

férfi-, fiu-, gyermek- és leányka-ruha telepe
ARADON, a „Fehér Kereszt“ mellett.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát a legjobb minőségű kész árukban.

Teljes férfi öltönyök:

Sacco öltöny csikozott vagy mintázott szövetből	26-30	koronáig
Dívtos csikozott v. mintázott cheviottból	35-50	"
Zsolnai kék cheviott admirál	30-44	"
Legujabb divatszövetekből	36-50	"

Férfi felöltők:

Sötét szürke vagy drapp coachmen	24-36	"
Finom cheviottból fekete vagy kék	24-50	"
Sötétszürke angol cheviottból	30-50	"
Sötétszürke és csikozott double szövetből	34-44	"

Fiu öltönyök:

Tengerész costumök kék cheviottból	14-20	koronáig
Szürke, kék vagy drapp kangarnból	14-22	"
Iskola öltönyök zsolnai egyszínű vagy minázott chevitt	10-18	"
Vadász öltöny szürke lodenből	16-24	"
Fiu öltöny térd nadrággal csikos szövetből	16-25	"
Fiu öltöny hosszú nadrággal, csikos szövetből	22-35	"
Fiu felöltő sötét kék és drapp színben	13-18	"

738

Mérték szerinti megrendelések pontosan eszközöltetnek.